

DIDELIS FORDO DARBININKU LAIMĖJIMAS

NASSERIS APDOVANOJO KETURIS EGIPTO RAKETŲ LAIVO KARININKUS

KAIRAS. — Egipto gyventojai džiaugiasi savo laivyno laimėjimu prieš Izraelio karo laivą "Elath", kuris buvo nuskandintas šeštadienį. Prezidentas Nasseris apdovanojo keturis karininkus, kurie paleido iš Egipto dviejų laivų keturias raketas į Izraelio naikintuvą. Trys pataikė laivą, o ketvirta raketa sprogo, kai laivas buvo jau nuskendęs. Ji sužeidė nemažai vandenyje plaukiojančių žydy jūreivių. Iš 202 įgulos narių 15 žuvo, 48 buvo sužeisti ir 38 yra dingę.

Egiptas tvirtina, kad Izraelio karo laivai dažnai pažeidžia Egipto teritorinius vandenius, kurie nustatyti 12 mylių nuo kranto. Izraelis pripažįsta tik 6 mylias teritorinių vandenų.

Sovietų Sąjungos gynybos viceministeris maršalas Zacharovas netikėtai atvyko į Egiptą. Izraelio žiniomis, Egiptas ruošiasi naujiems karo veiksams.

Izraelio kabinetas susirinkęs nepaprasto posėdžio svarstė laivo nuskandinimo aplinkybes. Gynybos ministeris Dayanas pareiškė, kad Sovietų Sąjungos naujai atsiųsti ginklai skatina Egiptą pradėti naujus puolimus. Izraelio spauda pabrėžia, kad Izraelio kariuomenės uždaviniai dar nėra atlikti. Gyventojai spėlioja, kokių veiksmų griebsis Izraelio vyriausybė atsikėryti Egiptui už naikintuvo "Elath" nuskandinimą.

Raketos pakeitė kryptį

Išlikę gyvi laivo įgulos nariai papasakojo spaudai, kad raketos iš dviejų Port Saido uoste esančių Egipto laivų atskrido neteisėtai kryptimi ir atrodė, kad jos pralėkė pro Izraelio laivą. Tačiau raketos, matyt, elektroninių taikymo instrumentų pagalba, pasuko iš savo kelio ir tiesiai pataikė į laivą. Spėjama, kad raketos buvo pačios moderniausios sovietų raketos.

Nuskendęs Izraelio laivas buvo statytas britų 1944 metais. Tai buvo 2,500 tonų naikintuvas, kuris britų laivyne turėjo "Zealous" vardą. Izraelis tą laivą įsigijo 1956 metais. Tai buvo didžiausias Izraelio laivyno laivas. Liko dar vienas to paties dydžio ir vienas truputį mažesnis naikintuvas. Nuo pirmos raketos iki trečios praslinko pusantros valandos. Trečiai pataikius, laivas nuskendo. Nemažai sužeistųjų apdegė nuo antrosios raketos sukkelto gaisro.

Betliejuje surastas naujas pergamentas

JERUZALĖ. — Izraelio archeologas, prof. Yigael Yadin paskelbė apie naujo žydy pergamento atradimą Betliejuje. Izraeliui pradėjus organizuoti archeologinius darbus platesniu mastu, buvo rasta įvairių raštų, vadinamų "Dead Sea Scroll", kurie daug davė žinių apie ankstyvesnius laikus, jų gyventojus, papročius, religiją ir įstatymus.

Naujai rastas dokumentas esąs parašytas prieš 2,000 metų. Pergamentas yra 26 pėdų ilgio. Jis buvo rastas moliniame inde, oloje netoli Qumrano, šiauriniame Mirties jūros gale. Jame surašyti religiniai papročiai švenčių proga, apsisvalymo ir atgailos priemonės. Be to, pergamente paličiami karo tarnybos, pasirošimo ir mobilizacijos reikalai.

Naujame rašte stilius yra kitoks, negu anksčiau atrastuose.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Rytiniame pakraštyje daugelyje miestų įvyko paradai, demonstracijos, paremiančios JAV vyriausybę. New Yorke autobusai ir taksi mašinos važinėjo dieną uždegtomis šviesomis, kaip demonstracijų organizatoriai buvo prašę.

MASKVA. — Sovietų Sąjungos vyriausybės paskelbtame Mokslų Akademijos pagerbimo dekretu yra keturi parašai: prezidento Podgorno, partijos sekretoriaus Breznevo, premjero Kosygino ir Aleksandro Šeļepino. Stebėtojai nurodo, kad Šeļepino vardas pirmą kartą pasirodė po panašiu dekretu. Spėliojama, kad Šeļepinas pakilo partijos vadovybėje.

KAIRAS. — Egiptas irgi planuoja skųstis Jungtinėse Tautose dėl Izraelio laivų plaukiojimo Egipto teritoriniuose vandeniuose. Manoma, kad Egiptas siekia plačiau išnaudoti savo laimėjimą, nuskandinant Izraelio laivą, propagandai.

ČIKAGA. — Čia prasidėjo Nacionalinės Saugumo Tarybos suvažiavimas. Bus svarstomi nelaimių keliuose, namuose, darbe klausimai. Suvažiavimas truks keturias dienas.

Sovietai sparčiai didina laivyną

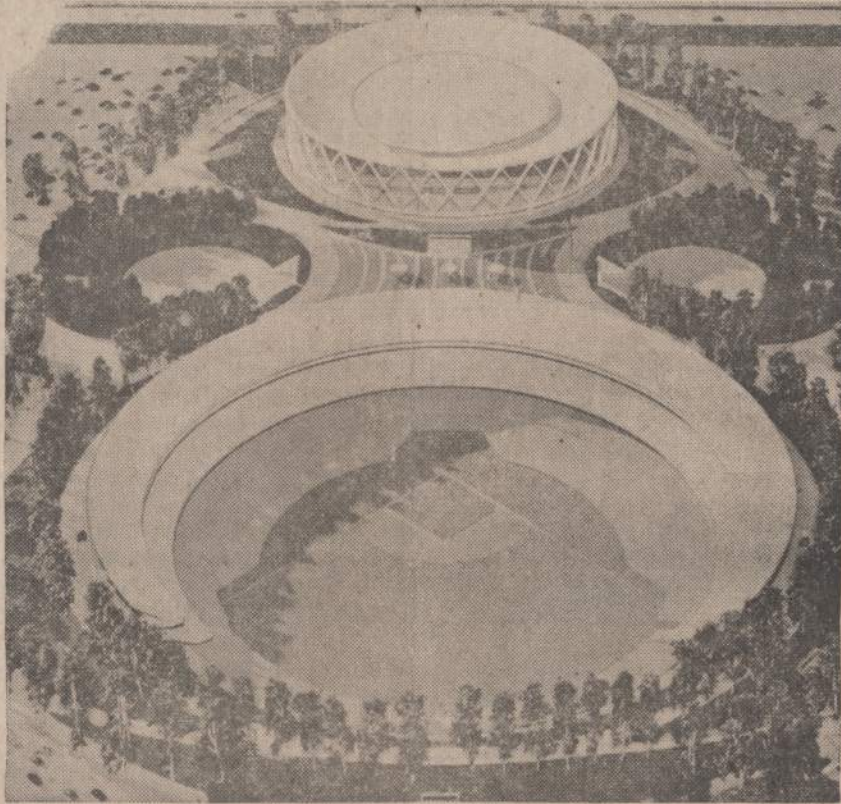
NORFOLKAS. — Nato valstybių karo laivyno štabo viršininkas Atlante admirolas Williams Ellis pareiškė, kad sovietai pradėjo statyti savo pirmą lėktuvnešį. Tuo būdu, sovietai pakeitė savo jūrų politiką, nes anksčiau jie tvirtindavo, kad jų laivynas esąs tik apsigynimo reikalams, o lėktuvnešiai yra puolamasis ginklas.

Admirolas pareiškė spaudai, kad Sovietų Sąjunga skubiai stato labai didelį karo laivyną. Jie jau šiandien po Amerikos yra galingiausia jūrų valstybė. Sovietai po II-tro pasaulinio karo pastatė apie 200 naikintuvų, 25 kreiserius ir apie 400 povandeninių laivų.

Admirolas Ephraim Holmes, kuris vadovauja JAV Atlanto vandenyno laivynui, pareiškė, kad sovietai, kurie padidino savo laivyną Viduržemio jūroje, kai čia kilo arabų-žydy konfliktas, laivų skaičiaus nesumažino ir dabar.

Čia kalbama visur pirmu asmeniu, lyg kalbėtų pats Dievas.

Profesorius atsisakė paaiškinti, kaip šis radinys pateko į jo rankas. Neoficialūs šaltiniai tvirtina, kad pergamentas buvo vieno arabo pirklio rankose. Jis bandęs jį parduoti muziejams už brangią sumą pinigų. Izraeliui užėmus Betliejų, karinė valdžia tą raštą tiesiog konfiskavo, kaip Jordano nuosavybę.

Kalifornijoje, Oakland miestelyje, naujai statomas sporto stadionas. Priešakyje sportininkai gali žaisti giedromis dienomis, o lietingsiomis dienomis žais po toliau matomu stogu.

BRITANIJĄ IR EGIPTĄ SUSITARĖ ATNAUJINTI DIPLOMATINIUS RYŠIUS

LONDONAS. — Britanija ir Egiptas susitarė atnaujinti diplomatinius ryšius, kurie buvo nutraukti 1965 metais, kai Egiptas apkaltino Britaniją nesistengiant nuversti Rodezijos baltųjų režimą. Santykius tarp abiejų kraštų dar pablogino Izraelio-Arabų karas, kada Egiptas apkaltino Britaniją padėjus Izraeliui. Ir dabar arabų valstybėse ši žinia apie Nasserio nuolaidas Britanijai buvo sutikta su nepasitenkinimu.

Britų vyriausybės specialiai atsiųstas į Egiptą pasiuntinys Sir Harold Beeley pažadėjęs prezidentui Nasserui britų vyriausybės vardu dėti pastangas, kad Suezio kanalą būtų galima kuo greičiau atidaryti. Kanalo uždarymas kenkia ne vien Egiptui. Britanija dėl to irgi turi nemažai nuostolių. Egiptas sutikęs vėl užmegzti santykius, tačiau pabrėžęs, kad jam nepatogu parodyti didelį norą ar skubėjimą tai padaryti. Nasseris pareiškė, kad jam reikia pasitarti su kitais arabų valstybių vadais.

Egipto vicepremjeras Zakaria Mohieddin šiandien atvyko į Alžirą su prezidento Nasserio laišku. Alžiro prezidentas iki šiol buvo priešingas santykių su britais atnaujinimui. Priešinga yra ir Sirija, Irakas bei Sudanas.

Britanijoje yra irgi nemažai politikų, galvojančių, kad nėra ko skubėti atnaujinti ryšius su Egiptu. Buvęs darbių partijos vadas, žydy kilmės Emanuelis Shinwell kritikavo darbių vyriausybę ir apkaltino užsienio reikalų ministrą Browną, kad jis einas kartu su Egiptu prieš Izraelį. Britų žydamas ypatingai nepatinka britų vyriausybės nutarimas neparduoti Izraeliui naujų ginklų.

P. Vietname išrinko žemuosius rūmus

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo sekmadienį įvyko rinkimai į atstovų rūmus. Į 137 vietų parlamentą kandidatavo 1,140 kandidatų. Kai kuriose apylinkėse žmonės turėjo pasirinkti patinų kamą kandidatą iš kelių dešimčių asmenų.

Oficialūs Saigono pranešimai tvirtina, kad rinkimuose dalyvavo 76.4% visų turinčių teisę balsuoti asmenų. Amerikos ambasada pripažįsta, kad balsavo greičiau apie 70%. Rezultatai dar nežinomi, tačiau jau laimėdavo jo visa eilė naujų jaunų politikų, apie 40 metų amžiaus. Pateko į parlamentą ir keli anksčiau žinomi politikai ar veikėjai. Hanojus išjuokė šiuos rinkimus, sakydamas, kad jais siekiama suteikti legalų atspalvį nelegaliai Saigono vyriausybei.

Lietuvių konferencijos nutarimai

Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimt Metų Sukakties Konferencija dalyvaujant Lietuvos Diplomatinės Tarnybos, Vliko, AL Tarybos, Lietuvos Laisvės Komiteto, P. L. B-nės ir lietuviškos spaudos atstovams, susirinkusi 1967 m. spalio 21-22 dienomis Washingtono, D. C., apsuversčius Lietuvos valstybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties programą, bendradarbiavimą Lietuvos laisvinimo uždavinius vykdyti ir laisvųjų lietuvių bendravimo su pavergta tauta klausimus, —

1) Priėmė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties manifestą ir paskelbė 1968 — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties metus — Lietuvos Laisvės Kovos Metais;

2) Sutarė vieningai remti Jungtinį Lėšų Telkimo Fondą, sudarytą specialiai Lietuvos nepriklausomybės sukakties programai vykdyti;

3) Veiksnių bendradarbiavimo stiprinti ir aktualių laisviumi klausimų vieningam sprendimui bei vykdymui konferencija sutarė bent kartą per metus kvieisti Alto, Bendruomenės, Vliko ir LLK konferencijas ir ipareigoti minėtas institucijas įsė dalyvauti; konferencija kviečia betkurį minėta institucija, kuri turi bendro sutarimo reikalingų klausimų;

4) Didžiai vertinama spaudos vaidmenį Lietuvos laisvės kovai, konferencija pritarė Vliko iniciatyvai įjungti lietuvišką spaudą į veiksnių bendras konferencijas ir kreipti atskirų veiksmų dėmesį į reikalą kuo glaudžiau bendradarbiauti su spauda ir palengvinti spaudai formuoti viešąją nuomonę Lietuvos interesus linkme;

5) Konferencija, turėdama prieš akis paskutiniu metu stiprintas sovietų pastangas demonstruoti okupuotą Lietuvą kaip sovietinę respubliką, ir tuo būdu pripratinti viešąją opinią prieš aneksuotą Lietuvos faktą ir įtikinti laisvuosius lietuvius, kad ir "daugiatautėje" Sov. Sąjungoje lietuvių tauta yra kirybiškai laisva, — pabrėžė, tautinį susiklausimą lietuvių lietuvių bendravimo su pavergta tauta klausimais, pripažino klaidingą lietuvišką požiūrį ir Lietuvos bvalai žalingą bendravimo praktiką, atremtą teigimais, kad esamomis sąlygomis nepriklausomybės siekimas tampa antraeilu; konferencija laiko tautinę gyvybę ir valstybinę nepriklausomybę neišskiriamais dalykais; Konferencija apgailėstavo patriotinio ekstremizmo apraiškas, gilinančias nevieningumą, užuot skatinusias vieningo nusistatymo pastangas; Konferencija pavedė Vlikiui konkrečiai išplėtoti 1966 sausio 22 d. Clevelando konferencijoje sutartus bendravimo principus;

6) Konferencija pasiuntė sveikinimo telegramas prezidentui Johnsonui, Valstybės sekretoriui Dean Ruskui, kitų valstybių vyriausybėms ir įžymiesiems Lietuvos draugams.

UNIJA LAIMĖJO DIDESNES ALGAS, PENSIJAS IR SVEIKATOS DRAUDIMĄ

DETROITAS. — Automobilių darbininkų unija susitarė su Fordo bendrove dėl naujo trijų metų kontrakto. Unijos prezidentas Reutheris pareiškė, kad susitarimas yra istorinis. Jis panaikins darbininkų netikrumą ir baime. Valandinis atlyginimas yra atgyvena, pareiškė Reutheris. Darbininkai ateityje gaus garantuotą metinį atlyginimą. Si sutartis esanti pirmas žingsnis į tą tikslą. Dabar unijos skyriai turi tą sutartį patvirtinti. Beveik pusė visų unijos skyrių tai jau padarė. Manoma, kad šią savaitę Fordo įmonėse darbas vėl prasidės.

Jemeno valdžia nutarė derėtis

LONDONAS. — Jemene, kur jau seniai vyksta civilinis karas, atsirado daugiau vilčių, kad Jemeno respublikos valdžia derėtis su nuverstą karaliaus šalininkais. Respublikos prezidentas al Salal Sanoje pareiškė, kad jis nutarė dalyvauti Jemeno reikalais šaukiamoje trijų valstybių konferencijoje Khartoume. Ji prasidės ketvirtadienį.

Neseniai buvusioji arabų valstybių galvų konferencija išrinko komisiją, kurion įeina Sudano premjeras bei Irako ir Moroko užsienio reikalų ministrai. Komisijai pavesta surasti taikingą išeiť Jemeno civiliniame kare. Tame kare įsivėlusios Egiptas ir Saudi Arabija susitarė daugiau bėkovojančių pusių neberemti. Saudi Arabija už tai pažadėjo Egiptui taip labai reikalingos užsienio valiutos. Dalis Egipto kareivių jau išvažiavo iš Jemeno o. Saudi Arabija užmoka už pervedimo laivus.

Nežiūrint šitų pastangų Jemeno prezidentas iki šiol nesiskaitė su tais susitarimais ir vedė karą prieš rojalistus. Dabar jis pakeitė savo nuomonę ir žada su jais tartis.

Valstybės Sekretoriaus ir ponios Dean Rusk kvietimu, 8. m. spalio 21 d. Lietuvos atstovams ir ponis O. Kajeckienė dalyvavo Dipl. Misijų Seŭų ir jų žmonių darbei rengiamame koncerte ir po to pietuose. Tas iškilmes globoja JAV Prezidentas, Vice Prezidentas ir ponis Lyndon Johnson su ponis Hubert Humphrey.

būdu pripratinti viešąją opinią prieš aneksuotą Lietuvos faktą ir įtikinti laisvuosius lietuvius, kad ir "daugiatautėje" Sov. Sąjungoje lietuvių tauta yra kirybiškai laisva, — pabrėžė, tautinį susiklausimą lietuvių lietuvių bendravimo su pavergta tauta klausimais, pripažino klaidingą lietuvišką požiūrį ir Lietuvos bvalai žalingą bendravimo praktiką, atremtą teigimais, kad esamomis sąlygomis nepriklausomybės siekimas tampa antraeilu; konferencija laiko tautinę gyvybę ir valstybinę nepriklausomybę neišskiriamais dalykais; Konferencija apgailėstavo patriotinio ekstremizmo apraiškas, gilinančias nevieningumą, užuot skatinusias vieningo nusistatymo pastangas; Konferencija pavedė Vlikiui konkrečiai išplėtoti 1966 sausio 22 d. Clevelando konferencijoje sutartus bendravimo principus;

6) Konferencija pasiuntė sveikinimo telegramas prezidentui Johnsonui, Valstybės sekretoriui Dean Ruskui, kitų valstybių vyriausybėms ir įžymiesiems Lietuvos draugams.

Darbininkai gaus dar dvi dienas apmokamų švenčių. Jos bus įnuodamos taip, kad per Kalėdas darbininkas turėtų 5 dienas apmokamų švenčių, o kita diena bus duodama ilgo savaitgalio metu per 1 tiepos 4 d., Memorial Day ar Velykų proga, kad išsitytų 4 dienos švenčių.

Darbininkai gaus po 12 minučių kasdien daugiau poilsio laiko. Tai liečia apie 35,000 lietuvių darbininkų, kurie iki šiol turėdavo 36 minutes laisvo laiko. Jabar turės 48 min.

Pegerintas ir unijos narių sveikatos draudimas. Susirgę darbininkai mokės po 2 dol. už vieną receptą. Kitą išlaidų dalį bus apmokėta. Nenubraukta buvo ir kainų kilimo dalis. Įmonės padengs algos sumažėjimą, jei kainos Amerikoje pakils. Pirmais metais — nieko nebus ddomokama, tačiau antrais ir trečiais bus pridėdama po nemažiau 3 centus ir ne daugiau 8 centus per valandą.

Dabar unija pradės derybas su Chryslerio ir General Motors bendrovėmis, tikėdamasi, kad jos paseks Fordo pavyzdžiu. Jei ne — streikas gali kilti tose įmonėse.

Streikas prasidėjo rugsėjo 6 dieną. Per tą laiką darbininkai nustojo algų, kurių bendra suma siekia milijonus dolerių. Fordas nepagamino apie 412,000 automobilių ir kitų mašinų.

Unija ne visų savo reikalavimų pasiekė. Kanados Fordo darbininkai ir toliau gaus mažesnius atlyginimus, jei patys neišsikovsky didesnių.

Naujoje sutartyje numatyta, kad darbininkai gaus 20 centų per valandą daugiau. Prie to kvalifikuoti darbininkai, kurių Forde yra apie 20,000, gaus dar 30 centų per valandą daugiau.

Garantuoto uždarbio planas numato: kiekvienų metų gruodžio mėnesį visi darbininkai gaus iš įmonės kredito korteles. Iki dviejų metų seniorystės darbininkai gaus 13 kortelių, iki keturių — 26 korteles, iki 7 — 39 ir nuo 7 metų gaus 52 korteles. Jei darbininkas bus atleistas iš darbo, už kiekvieną savaitinę kortelę jis gaus 95% savo pilno atlyginimo, atskaičius 7.50 dol., kurie skaitomi darbininko kelionės ir maisto išlaidas važuojant į darbą. Tuo būdu, darbininkas, išdirbęs 7 ar daugiau metų Forde, gaus beveik pilną atlyginimą, nors jis fabrike darbo ir neturėtų.

Darbininkai, kurie jau išėjo pensijon, gaus po 1 dol. daugiau už kiekvienus išdirbtus metus. Su 30 metų seniorystės pensininkas gaus po 30 dol. per mėnesį daugiau pensijos. Pensininkai galės tą padidinimą perkelti į našlių sąskaitą. Tada darbininko našlė gaus iki gyvos galvos apie 108 dol. per mėnesį, jei jos vyras bus išdirbęs 30 metų Forde.

Darbininkai gaus dar dvi dienas apmokamų švenčių. Jos bus įnuodamos taip, kad per Kalėdas darbininkas turėtų 5 dienas apmokamų švenčių, o kita diena bus duodama ilgo savaitgalio metu per 1 tiepos 4 d., Memorial Day ar Velykų proga, kad išsitytų 4 dienos švenčių.

Darbininkai gaus po 12 minučių kasdien daugiau poilsio laiko. Tai liečia apie 35,000 lietuvių darbininkų, kurie iki šiol turėdavo 36 minutes laisvo laiko. Jabar turės 48 min.

Pegerintas ir unijos narių sveikatos draudimas. Susirgę darbininkai mokės po 2 dol. už vieną receptą. Kitą išlaidų dalį bus apmokėta. Nenubraukta buvo ir kainų kilimo dalis. Įmonės padengs algos sumažėjimą, jei kainos Amerikoje pakils. Pirmais metais — nieko nebus ddomokama, tačiau antrais ir trečiais bus pridėdama po nemažiau 3 centus ir ne daugiau 8 centus per valandą.

Dabar unija pradės derybas su Chryslerio ir General Motors bendrovėmis, tikėdamasi, kad jos paseks Fordo pavyzdžiu. Jei ne — streikas gali kilti tose įmonėse.

PETRAS ŽEBRYS

Ispūdziai iš L. Romos Katalikų Federacijos suvažiavimo X. 14. 1967 m. Čikagoje

Suvažiavimas, skelbtas 10 val. ryto šv. Kryžiaus parapijos salėje, prasidėjo po pusei minučių, L. R. K. Federacijos pirmininkui K. Kleivai pakvietus į suvažiavimą: Narutį, Švedą, Sakadolskį (stud. atėit. pirm.), į sekretoriatą: Kiziencę, Tamulafytę (moksł. atėit. atstovę) ir Pakalniškienę.

Suvažiavimo darbotvarkėje buvo šie reikalai: 1) Vysk. V. Brizgio pranešimas. 2) Lietuvos katalikų parapijų atėitis, ref. kun. Pr. Garšva. 3) Lietuvos apsiųngimas, ref. K. Kleivai. 4) L. Katalikų pasauliečių veikla, ref. Dr. J. Meskauskas. 5) Idėjos ir organizacinės gairės, ref. kun. Kest. Trinakas. 6) Nutarimų priėmimas.

Čia ne vieta ir ne mano pareiga duoti šio suvažiavimo darbų smulkų aprašymą, nes tam reikalui nedariau jokių užrašų, nei galiu naudotis patiektais referatais. As čia tik noriu patiekti keletą minčių, ar būdingesnių ispūdzių.

Lietuviams katalikams darbotvarkėje patiekti svarstyti klausimai buvo retos ir pirmaeilės reikšmės, bet suvažiavime pradžioje galėjo būti apie 50 dalyvių, vėliau (po pietų) sumažėjo gal iki 30. Tiesa, čia buvo katalikų organizacijų įgaliotųjų suvažiavimas, bet įsileidžiant svečius, ju lengviau galėjo būti kita tiek. Pavartę paskutinį dieną spaudą, nepastebėjau jokių straipsnių, supažindinančių lietuvių visuomenę svarstomais klausimais, išskyrus "Drauge" sausą, kelių eilučių suvažiavimo datos pranešimą, plg. spalio 7 d. (šešt.) vėdamąjį ir 6 pusl. Radau tik vieną platesnę užuominą apie šį suvažiavimą (kur nesitikečiau), tai "Naujienų" dienr. X - 14 d. "Lietuvių vyskupijų reikalai".

Pradžioje prisilaikysiu darbotvarkės. Vysk. V. Brizgys neatvyko. Jo parasyta pranešimą perskaitė kun. Zakarauskas. Buvo tai pagal reikalą labai bendro ir pamokslinio turinio pranešimas: apie svarbesnius Antrojo Vatikano suvažiavimo nutarimus, raginus pasauliečius tikinčiuosius labiau įsisiųdomėti, persiorganizuoti ir dalyvauti bažnyčios misijoje. Bet kad tie nutarimai įpareigoja lygiai ir dvasiškius persiorganizuoti ir persiinti demokratine tų utarimų dvasia — nenūciuo. Turbut, jis randa čia viską tvarkoje: "teisės lietuvių kalbai — jau yra užtikrintos visame pasaulyje."

Kad šiais nutarimais (jo taip buvo pasakyta) daug interesuojasi komunistai — marksistai, tai tiesa. Jau bus 50 metų, kai komunistinis marksizmas — leninizmas visom priemonėm (net valstybės jėga) pradėjo kovą prieš pagrindinius krikščioniškojo tikėjimo, pasauliečių ir tėvynės meilės dėsnius. Nauja komunistinė "religija", parenta grynai materialistine pasauliečių, yra diametriškai priešinga ne tik krikščionių, bet ir kitoms deistinėms religijoms.

Esmeje pats komunistas yra (privatus) kapitalizmo dalyvis, nes tikrumoje jis yra valstybinis kapitalizmas. Abiejų idealas tas pats: beformė vienalytė masė, kurioje atskiras asmuo yra bereikšmus, jis tik tiek vertas, kiek sugeba būti produktyvi masės dalis. Visa, kas padaro žmones idomius ir skirtingus: religija, laisvė, savarankiškumas — yra tik kliūtys, "viespalauti išrinktųjų" tikslams ir turi jos būti sunaikintos.

Tiesiog nuostabu, kad Amerikos Bažnyčia pagarbos asmeniui neįsūcia. Kad čia gali prieiti prie tokių faktų, kaip pvz.: kazimierinių kapinių

tragedija, planingas lietuvių kalbos naikinimas mokyklose, atsisakymas prigimta kalba paruošti vaikus prie pirmos komunijos, išpažinties. Asmens kančia, jo teisės, čia yra niekas. Ispūdių sudaro, tik skaitčius, jėga, svoris, pinigai — medžiaga. Dvasinės vertybės — tai antracelis reikalas. (21).

Krikščionys, išsikirstę į eile sektų ilgus amžius vaidijosi, žiūrėjo ir elgėsi, kaip vieni kitų priešai, ir gal dar daug metų toliau taip būtų gyvenę, jei jų vadovai, komunisto skelbiamoj "religijoj", nebūtų pajutę sau mirtiną priešą. Gerai persvarstydami praėitį, jie atskiai pamatė, kaip toli buvo nukrypę nuo pagrindinių krikščionybės dėsnių. Tas nenoromis priverstė perzvelgti šimtmečiais įsigalėjusias senas tradicijas ir pažūras ir dėti pastangų — persitvarkyti pagal šiu, naujų laikų dvasiā ir reikalavimus. Dėl to ir kai kurie Vatikano suvažiavime nutarimai katalikybės istorijoje yra tiesiog revoliuciniai, didesni už Martyno Liuterio kadaise prikaltas prie bažnyčios durų religines tezes.

Kaip matome šie nauji patvarkymai (nutarimai) atėjo iš viršaus (Vatikano) ir pavesta juos įgyvendinti senose tradicijose ir pažiūrose išaukeltam klerui (dvasiškiams). Taip vienas šių nutarimų įpareigoja, kad kunigas atsigręžtų veidu į žmones ne tik vienoje maldoje, bet ir eidamas tikinčiųjų bendruomenėje savo pareigas, visuomet turėtų omeny, kad jis yra ne tik Dievo tarnas, bet ir visų žmonių. Jis turi jaustis jų broliu, draugu, patarėju, rūpintoju, o ne valdovu. Net ir žmonių neprašomas, jis pats savo iniciatyva privalo įsikišti ir šalinti visa, kas tuos santykius drumsitų, visuomet derintis prie žmonių valios, jų teisingų reikalavimų, kas juos dar labiau patrauktų į tikinčiųjų bendruomenę.

Tenka pripažinti, kad šio nutarimo įgyvendinimas ne tik neina sklandžiai, bet jis gal daugiausia sukelia kartelio santykiuose dvasiškių su pasauliečiais. Juk jau buvo įėję tradicijon, kad iš kataliko pasauliečio buvo reikalaujama: atei-

Juozas F. Gribauskas, šv. Antano taupymo bendrovės vykdomasis sekretorius, spalio 8 diena Nielsen restorano salėje buvo prisiskindintas Lietuvos Apdraustų Taupymo Bendrovių prezidento pareigoms. Prie Lietuvos Lygos priklausančios bendrovės turi \$176,000,000. Susirinkimui vadovavo teisėjas Alfonsas F. Wells, Kubos teisėtininkas Enrique Onetti popasokto apie komunizmą Kuboje, o Illinois valstijos taupymo bendrovių komisijonierius Justin Hulman naujai išrinktus pareigūnus prisiskindino. Ateinančiais ma-

ti bažnyčion, isklausti ir įvykdyti paklusniai kas čia įsakonia, ir sumokėjus savo priklausančios bendrovės reikalus nesikišti, net jeigu ir priešingai daugumos valiai klebono būtų daroma, su tuo be jokios kritikos sutikti.

Dabar priešingai, vysk. Brizgio žodžiais, "manymas, kad viskas priklauso kunigams" pasidarė "herезija", reikalaujama ne tik bendravimo su kunigu maldoje (giedojime ir t. t.), bet ir bendro rūpesčio visuose bažnytinuose ir religiniuose reikaluose.

Pasižiūrėkime, kaip tas vyksla lietuviškam sektoriuje. Aiskumo dėlei aš čia pateikiu tik keletą faktų kiek vėliau iškelty suvažiavimo diskusijose. Taip, pavyzdžiui, Marquette Parko lietuviškoje parpijoje, kur tėvų, net apie 90% lietuvių vaikų, buvo prašoma klebono ir parapijos mokyklos mokytojų seselių — vaikus paruošti prie pirmos komunijos lietuviškai. Jie buvo ruošiami angliškai, atimamos lietuviškos maldaknygės, taip pat ir misios laikomės anglų kalba. Yra sunkumų su pamaldomis lietuvių kalba tinkamu laiku. Dar nuostabiau, kad ši prievartinė anglizacija vykdoma lietuvių kilmės klebono, vienoulių seselių mokytojų, lietuvių pinigais pastatytoje bažnyčioje ir mokykloje. Jei tai nesustvarkys, hu-

vo griežtai siūloma atsisakyti nuo parapijinio mokykly. Už tuos pinigus daug geresnėm ir laisvesnėm sąlygom bus tai galima atlikti viešose (public) mokyklose, už lietuvišką religijos mokymą, laisvai pasirinktąm kunigui tinkamai atlyginant.

Vatikano Suvažiavimo nutarimuose yra pabrėžta visu tautų, kalbų, apeigų lygybe, skatinama tautinių religinių papročių vartojimas bažnytinėse apeigose, o mūsų "suanglėje" kunigai, klebonai, seselės vienuolės, ne Dievo garbei ir bažnyčios labui, bet savo patogumui — tuos nutarimus suniekina. Vieton, kad patiems prisiderinti prie parapijiečių reikalavimų, jų klausiti, juos aplankyti, jie verčia juos gaisli laiką, kelti nepasitenkinimą nuolatiniams prašymais. Klebonai — turėti dviem kalbom pamaldos, seselėm mokytojom — specialiai pasirušti dviem kalbom pamokom, sudaro apsunkinimo, gaislantes, o kita jų norimu įsileikti kurijai, kuri kaip tik palaiko ir veda šią anglizacijos politiką. Ji laukia iš to didesnių pajamų ir tautinių bažnyčių su jų turto užgrobumo, vien tik nutautusių, bespalvių amerikony masės naudai. Ar gi ne todėl klebonai lietuviškų parapijų Marquette ar Brighton Parke neleidžia bažnyčiose lietuvių kalba užrašų, nors jų

statybai lėšos daugumoje ietuvių sudėtos? Neminėsiu pavardėmis eiles asmenų, apie visa tai kalbėjusių, užteks tik prisiminti tą pasibaštiną kunigų ir Bažnyčios apleistų žmonių vaizdą, turį atidengę p. Regis — kas vyksta Kurijos užgrobtose iš lietuvių Sv. Kazimiero kapinių. Ne žuonės atsisako savo kunigų, bet kunigai atsisako matyti tragediją, kurią šeimoms dėl to išgyvena. Lietuvių mirusių laidojimo papročiai suniekinti, į kapines atlydėti mirusliu lavonai paliekami nežinai, vėliau niekam nedalyvaujant, suverčiami nepagarbiai į duobes, dažnai palaidoto šeimoms nariai norėdami aplankyti mirusio kapą, net nesuranda jo. Kvietė visus atvykti į tuo reikalu šaukiamų susirinkimų.

Ryšium su tuo buvo užklausta: kur yra lietuvių katalikų spauda, kad ji šias negeroves ne žodžiu neiškelta, bet dar karbiais stengiasi nuslėpti, patiesinti, teįraujančius nuraminti, įkūsi galvą į smėlį, kaip tas strutis, manydama, kad niekas nieko nebeįmata... Katalikų dienraštis "Draugas", leidžiamas tėvų mariojimų, lietuvių katalikų gyvenimo reikalais, iškelimu ir svarstyimu jų negerovių, tapo uniforminiu, dar labiau už vergu Lietuvoje leidžiamą spauda, ten vistik toleruojama šiokia

tolkia "savikritika", o čia nei "Laisvos Tribūnos" nėra. Stoka objektyvios, tinkamos informacijos, slėpimas nuo visuomenės faktų, yra didelė žala ir nusikaltimas taip katalikųbei, taip lietuviųbei. Niekas neužmirš "Draugo" priedo "ant laužo sudeginimo". Jei jau tėvams mariojams nėra kartais patogu savo kontratus už tą ar kitą tikrą ar tariamą įvykdytą blogybę sudrausti, tai laikraščio "Drau-

go" redagavimų su vieša atsakomybe turėtų perduoti katalikams pasauliečiams. Koks pulkus žestas būtų buvęs kunigų ir pasauliečių bendradarbiavimui, jei svarbesnių lietuvių parapijų klebonai būtų svečiais atsilankę į šį gana patogų laiką vykusį suvažiavimą ir čia išskeltus parapijinius negalavimus būtų bendrai aptarę. Tuo tarpu net trumpai pabuvusoms seselėms kazimierietėms, matyti, pasidare nebeidomu.

Tiesa, daugiausia diskusijų išsaukęs kun. Garšvos referatas buvo kiek idomesnis ir geriau paruoštas, negu beveik nieko nepasakęs vysk. Brizgio žodis. Tačiau ir jis vienasiškai mėgno pamokyti susirinkusius, kad reikia gerbli... anglų kalbą ir lietuvius spaudžiančių vyskupų teises (!). Daug kalbėjęs apie klebonų ir vyskupų sunkumus su tautiniam parapijom, jis nei žodžiu neišdriso užsiminti, kad anglų kalbos įvedimas buvo nusikaltamas ir neteisėtas tautinių parapijų natkinimo kryptimi padarytas žingsnis, neatisklausius nei Vatikano, nei žmonių. Pabrėžęs, kad mes negalime versti lietuviškai nemokančius į jiems nesuprantamas pamaldas, jis, atrodo, nei nepastebėjęs, kad ir mūsų vaikai ir mes patys esame verčiami, skirtingai angliskas pamaldas patogiausiu laiku, nors anglų kalba bažnyčioje Ameri-

(Nukelta į 5 psl.)

Mes mokame **4 3/4** ant visų sulaupų per annum

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Telephone CL 4-4470 August Saldūkas Chairman of the Board

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

80 MILIJONŲ PERSOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

4 3/4 VISUOSE TAUPYMO SKYRIUOSE METAMS

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 45 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų.

Chicago Taupymo Bendrovė stengiasi būti stipri finansškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtum patiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę išaugusią iki \$84,000,000,00 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dolerių finansinės įstaigos, vienos idomiausios visoje Čikagoje.

Atsilankę pamatysite gėlėmis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą, Laimės Saldinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama, kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1,200,000. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambari, kuriame yra vietos 260 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų susirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiama kava. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkimų kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaiku tėvus pradėti taupyti vaiku mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupomi mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5 1/2%. Šiandien mokslas kainuoja nuo \$6,000 iki \$12,000 ir daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaikų jaunų dienų, tai nei nepasidžiūrėsite, kai sutapsite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyrius nereikia sumaišyti su dabar garsiamu Certificate taupymo skyriumi).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų laukime.

JOHN PAKEL Sr., Prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
11. Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
12. U. S. Postal Stamps Machine Service
13. We sell Travelers Checks
14. Save-by-mail Kits
15. Notary Public Service
16. Two large Free Parking Lots
17. Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
18. Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIŲ VALANDŲS:

MONDAY	12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. — 12:30 P.M.

St. Balzekas būdamas šia vasara Lietuvoje ir kituose Europos kraštuose įsigijo savo Muziejui vertingų knygų ir šiaip eksponatų. Čia knyginkas J. Kasakaitis rodo aktorius St. Pilka ir inž. Ed. Jasiūnui, Muziejaus talkininkui, įsigytą Lietuvos Statuto originalą.

FAKTAI IR PRASIMANYMAI

Dėl L. Joniko insinuacijų

Pirmiausia turiu pasisakyti, kad aš to komunistinio šlamšto "Vilnius" neskaitau, bet kažkaip mano geri prieteliai jį man prisuntė. Ten kažkoks L. Jonikas to laikraščuko š. m. Nr. 198, skiltyje "Kasdiena", menamai kerta man į kailį, būk tai aš pasišovęs rašyti "Lietuvių tautos istoriją".

Žmogelis, kaip tame posakyje, "girdėjo, kad skamba, bet nesuigauo kurioje pusėje". Matyti pataikiau lyg su pirštu tiesiai į akį, nes vargšas ne mano straipsnio nebaigęs perskaityti iki galo, griebėsi kuo greičiau išaiškinti savo įprastą komunistinį melą.

Pirmiausia K. Strikaitis jokios istorijos nesiryžo rašyti, bet parašė savo trumpus atsiminimus iš praėjusių pergyvenimų. O kad L. Jonikui iš trumpo prisiminimų straipsnelio pasirodė visa "Lietuvių tautos istorija", tai jau jo reikalas. Jei L. Jonikas mano straipsnio gerai neįskaitė, tai patariu užsidėti akinius.

Kaip iš tiesų buvo

Jis rašo, kad LAF organizatoriumi buvo pats, negarbingos atminties, Herr Hitler, o jo pagalbininku Smetonos ministras Kazys Skirpa. Ir centras, žinoma, buvo ne kur kitur, o Berlyne. Tai buvę dar prieš prasidedant karui — 1940-41 metais.

Pirmiausia, jei tu save dar skaitai lietuviu, K. Sirpą minėdamas privalai galvą lenkti. Jei 1918-19 metais nebūtum turėjęs tokių Lietuvos patriotų kaip K. Skirpa ir kitų, tai nė tu 26-tų metų Nepriklausomos Lietuvos nebūtume turėję. Burliokai jau seniai būtų suėdę ne tik Lietuvą, bet ir patį L. Joniką su visomis klumpėmis.

K. Skirpa 1918-19 metais suorganizavo 5-tą pėstininkų pulką ir vedė kautynes su Lietuvos laisvės priešais: rusais-bolševikais, vokiečiais-bermontininkais ir lenkais. Išrenkamas į St. Seimą nariu, skiriamas 1-muoju Vilniaus karo komendantu. Taip pat suorganizavo 1-ąjį pėst. pul-

ką, po to dar griebėsi organizuoti ir 13-tąjį pėst. pulką. K. Sirpą yra pripažintas pirmuoju Lietuvos kariuomenės savanorių-kūrėju. Po gruodžio 17 d. perversmo iš kariuomenės buvo atleistas, tačiau perversmininkai nedrįso pažeminti šio tautai nusipelnusio vyro. Norėdami nusikratyti nuo jo, paskyrė konsulu į Vokietiją, kur išbuvo iki II-jo pasaulinio karo. Kuomet rusai okupavo Lietuvą ir ruošėsi perimti Lietuvos konsulato rūmus Berlyne, K. Skirpa su grupele savo tarnautojų išėjo į ginti. Ant konsulato rūmų jis iškėlė Lietuvos trispalvę vėliavą, užsibarikadavo konsulate ir neįsileido Lietuvos okupantų. Vėliau, vokiečių gestapui padedant, K. Skirpa su savo visu štabu buvo prievarta iškraustyta iš konsulato patalpų, į kurias aktyviai įsikraustė Lietuvos okupantas. Tai kas dirbo su "Herr Hitleriu"?

Dar vėliau, kada rusai ėmė tvirtintis mūsų krašte ir pradėjo žudyti nekaltus Lietuvos gyventojus, K. Skirpa tai matydamas suorganizavo Lietuvių Aktyvistų Frontą kovai už Lietuvos išlaisvinimą. Į šią organizaciją buvo priimami visi lietuviai, nežūrint įsitikinimų skirtumo, išskiriant Lietuvos smaugėjus — komunistus.

Glaudus ryšys su okupuotos Lietuvos gyventojais buvo palaikomas Skirpos pastangomis. Kuomet 1941 m. birželio 22 d. prasidėjo sovietų rusų ir nacių vokiečių karas, visa Lietuva sukilo prieš okupantus pavergėjus.

Kai per Kauno radijo stotį buvo paskelbtas Lietuvos atstatymas ir sugiedotas Tautos himnas, tuomet tas L. Joniko mini-mas "Herr Hitleris" ministras K. Skirpą uždarė į naminį areštą. Tai kokiū būdu Hitleris galėjo padėti organizuoti LAF-tą? Ar L. Jonikui nebus lūžęs balkis galvoje...

Stalinas su Hitleriu draugai, o Jonikas jų pakalikas
Nėra čia reikalo rašyti ištisas

istorijas apie Stalino ir Hitlerio kruviną draugystę, nes ir paskutiniam komunistų žioplui ji yra žinoma, bet kadangi L. Jonikas taip mažai tesuigauo, tai nors trumpai noriu jam priminti. Kuomet 1939 metais Hitleris pasiglemžė Čekoslovakiją, o kiek vėliau pasigrobė ir mūsų Klaipėdos kraštą, jo apetitas padidėjo be saiko. Tų pat 1939 metų rugpiučio 23 dieną pasaulį sukrėtė žinia iš Kremliaus, kad du priešai — bolševikinė Rusija ir nacionalsocialistinė Vokietija, pasidarė sąjungininkai. Tą dieną, Stalnu dalyvaujant, Molotovas ir Ribbentropas Maskvoje pasirašė nepuolimo ir bendradarbiavimo sutartį. Stalnas suteikė Hitleriui laisvas rankas prieš Lenkiją, o sekantį mėnesį, rugsėjo 28 dieną, įvyko naujas sovietų Rusijos ir nacių Vokietijos susitarimas pasidalinti visą Lenkiją ir Pabaltijo valstybes. Po to tieku žmogūdziai vienas kitą sveikino ir gyrėsi, kad komunistų bolševikų raudonosios imperijos ir Hitlerio nacių rudojo reicho draugystė esanti sujungta "kraujo ryšiais".

Tiesa, pirmąją, rugpiučio 23 dienos sutartimi buvo taip pasidalinta, kad Latvija ir Estija pasiglemžia Sovietų Rusija, o visą Lietuvą palieka Vokietijos įtakos sferoje, bet antruoju, rugsėjo 28 d. susitarimu, ir Lietuva perleista Stalnu, Hitleriui paliekant Suvalkų Trikampį. Bet kai Stalinas, sulaužydamas tą susitarimą, 1940 metų birželio 15 dieną okupavo visą Lietuvą, įvyko dar vienos derybos, kurios pasibaigė trečiuoju slaptu protokolu, pasirašytu 1941 m. sausio 10 d., pagal kurį Stalinas Hitleriui už Suvalkų Trikampį sumokėjo apie pusąstunto milijono dolerių, taigi plėšikas plėšikui pamokėjo...

Hitleriui tuo metu tie pinigai buvo kaip tik reikaling karui su Lenkija vesti ir slaptai karuo su savo "kraujo broliu" Stalnu ruoštis.

Čia Hitleris su Stalnu pasielgė kaip tas čigonas su savo bendrakeleiviu. Kartą čigonas sako savo draugui: Zinai, broliu, jau abu esame pavargę ir išalkę, ar nebus laikas sustoti, pailsėti ir užkąsti. Bet kilo klausimas, kieno paršelj pirmiausia valgyti? Čigonas mandagiai ima kalbėti: "Zinai, drauguži, pirmiausia valgykiva tavo paršelj, o vėliau, kai vėl išalksime, valgyksime mano. Čigonas draugui dar norėjo ir patarnauti, nes suvalgytas paršelis jau nebebus našta, ir eiti jam bus lengviau.

Jo bendrakeleivis mieliai sutinka. Suvalgo draugo paršelj, o čigono paršelis pasiliko vėlesniam laikui. Kai atėjo laikas valgyti čigono paršelj, tai draugas žiūri, kad nei čigono, nei paršelio nebėra. Už tokią draugystę Stalinas gavo gerokai į kailį, kurį tik amerikoni beisgelbėjo.

Nors karas jau buvo pasibaigęs ir Hitleris žuvęs, bet jų "kraujo pasirašytas paktas" dar ir toliau Stalno buvo vykdo-

mas. Po karo L. Joniko išgarbintas Jozifas Stalinas įsigėdė išdeportuoti visus Sovietų Sąjungos žydus į Birobidžaną. Politbiuro nariai pasipriešino. Tada Sovietų diktatorius perpykęs krito ant žemės, pradėjo šūkauti, spardėsi kaip mažas vaikas, įsiutęs gavo sirdies priepolį, prisisiurbęs nekaltų žmonių kraujo pavirto bepročiu ir taip užbaigė savo gyvenimą, o jo auklėtinis Chruščėvas jam parinko geriausią pomirtinę vietą Kremliaus patvoryje.

Jonikas savo straipsnioką baigia sekančiais: "Sakiau "ilgiausias citatas" (Gal sekiau? K. S.), bet ne pilną priesaikos tekstą. O aš anuomet Vilniaus Istorijos muziejuje mačiau ir skaičiau

pilną "frontininkų" priesaikos tekstą. Paskutinis paragrafas, kurio Strikaitis nečiuoja, baigiasi sekančiais žodžiais: "Grįžus Lietuvos aktyvistus savais laikysime tik tuos, kurie savoje sąskaitoje nedvejotinai įrodys nudėję bent vieną žydą".

Strikaitis tokio "paragrafo" negalėjo cituoti, nes jis okupuotoje Lietuvoje nebuvo ir tokių Joniko piepalų niekur nematė. Gal Jonikas "anuomet" Vilniaus Istorijos muziejuje matė sau artimesnių "frontininkų", tai yra "striby priesaikos tekstą" (Striba, iš rusiško žodžio "istribite-lis" sutrumpintas pavadinimas tu iš vietos padugnių suverbuotų valkatų, kuriuos sovietų okupantai samdė enkavedistų armijai

pažėti gaudyti ir žudyti Lietuvos laisvės kovotojus). Tie striby "frontininkai" paskutiniiais metais pradėdami ypač reklamėti pavergtoje Lietuvoje; Jiems jau pastatytas ir paminklas, pavadintas "žuvusiems liaudies gynėjams ir aktyvistams", (mano pabr. K. S.). Kad Joniko garbinamieji sovietai ne tik lietuvius, bet ir žydus siekia "nedvejotinai nudėti", rodo ir vėliausioji jų politika Artimuosiuose Rytuose, kur Sovietų Sąjunga savo moderniausias ginklais iki dantų apginklavo 60 milijonų arabų, kad šie sunaikintų pustrėčio milijono Izraelio žydų, o kai bandymas sunaikinti nepavyko ir žydai arabus supliekė, nebeturi kur dėti iš arabų atim-

tus sovietinius ginklus, ta pati Sovietų Sąjunga iš naujo ginkluoja arabus, kad dar sykį bandytų!

Lietuvių Aktyvistų Fronto (tai pilnas pavadinimas, K. S.) steigiamojo akto ir priesaikos tekstas ministeris Skirpa išties atspausdino 1951 m. "Neprikl. Lietuvoje" ir kituose laikraščiuose, o kas nori smulkiau susipažinti su LAF, patartina pasiskaityti min. Skirpos "Sukiliminės vyriausybės genezė" straipsnį, kurs buvo atspausdintas Kanados lietuvių tu pačių 1951 metų laikraštyje "Nepriklausomoje Lietuvoje" (Miniu tik tą laikraštį, nes kaip kanadietis, jį tiksliau seku, K. S.). K. Strikaitis

highest rates in our history

4 3/4%

per annum, current rate
Paid Quarterly

Earn the highest passbook rate in our history, paid quarterly. Earnings at our current rate of 4 3/4% per annum, compounded quarterly, are equal to an average annual rate of 4.83%. Are you now receiving earnings on your savings four times a year? Your passbook savings account has no time or minimum requirement. You may add any amount at any time.

5 1/4%

6 month certificates.

Savings Certificates are issued in minimum amounts of \$10,000 and larger amounts in \$1000 multiples.

Safety for savings and financial strength are a tradition at Standard Federal Savings.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

Assets over \$120,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

HOURS:

- Monday 9:00 to 8:00 P.M.
- Tuesday 9:00 to 4:00 P.M.
- Closed Wednesday
- Thursday 9:00 to 8:00 P.M.
- Friday 9:00 to 4:00 P.M.
- Saturday 9:00 A.M. to 12 Noon

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

Nuo spalio 1 dienos mokame

4 3/4%

metinius dividendus investavimo sąskaitoms

Terminuoti santaupy lėšai (certificates) neša 5 1/4%.

Universal Investment Share Account

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HAymarket 1-3070

Visos sąskaitos iki \$15,000.00 apdraustos JAV vyriausybės agentūroje.

Padidintas dividendas ant visų taupymo sąskaitų

4 3/4% on savings accounts

5 1/4% on investment bonus

NUO SAUSIO 1 D., 1967

Sąskaitos apdraustos iki \$15,000.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60632

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI MOVING

Aprašyti daiktai - kraustyti - kraustymo ir t. t.

Įvykiai - patarimai - Pajamų ir išlaidų patarimai

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 St. Chicago 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

2022 St. Chicago 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
 In Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months. \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
 Chicagoje ir priemiesčiuose
 metams \$16.00
 pusei metų \$8.50
 trims mėnesiams \$4.50
 vienam mėnesiui \$1.50

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
 metams \$14.00
 pusei metų \$7.50
 trims mėnesiams \$4.00
 vienam mėnesiui \$1.50

Užsieniuose
 metams \$18.00
 pusei metų \$10.00
 vienam mėnesiui \$2.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Nepaprastas įvykis

Nors ir sakoma, jog vienos kregždės pasirodymas dar nereiškia, kad pavasaris išaušo, tačiau Missisipi valstijoje pirmą kartą pasirodžiusi "teisingumo kregždė" sukėlė nepaprastai daug vilčių. Viso krašto spauda pabrėžia tą faktą, kad niekad toje valstijoje nebuvo tokio atsitikimo, kad prisiekusieji tarėjai, susideda vien tik iš baltaodžių, būtų pasisakę prieš baltuosius nusikaltėlius, kurie prieš civilinių teisių darbuotojus (ypač negrus) naudojo siaubingus teroristinius aktus, įskaitant net žmogžudystę.

Būdavo visai paprastas dalykas, kad iš baltaodžių sudaryti prisiekusieji tarėjai išteisindavo tieson traukiamus baltuosius asmenis, kurie buvo kaltinami teroristiniais veiksmais, atliktais prieš negrus, — išteisindavo, nors dėl tų asmenų nusikaltimo beveik jokios abejonės negalėjo būti.

Bet štai prieš trejus metus Philadelphia miestuke buvo nužudyti trys jauni civilinių teisių darbuotojai: du baltaodžiai jaunuoliai atvykę iš kitur, ir vienas vietos negras.

Kas su jais pasidarė, kur jie dingę, — ilgoką laiką nebuvo skelbiama. Vietos policija ir šerifo štabas menamai pradėdavo tyrinėjimą, kuris ne tik nieko neišaiškino, bet dar labiau visą reikalą supainiojo.

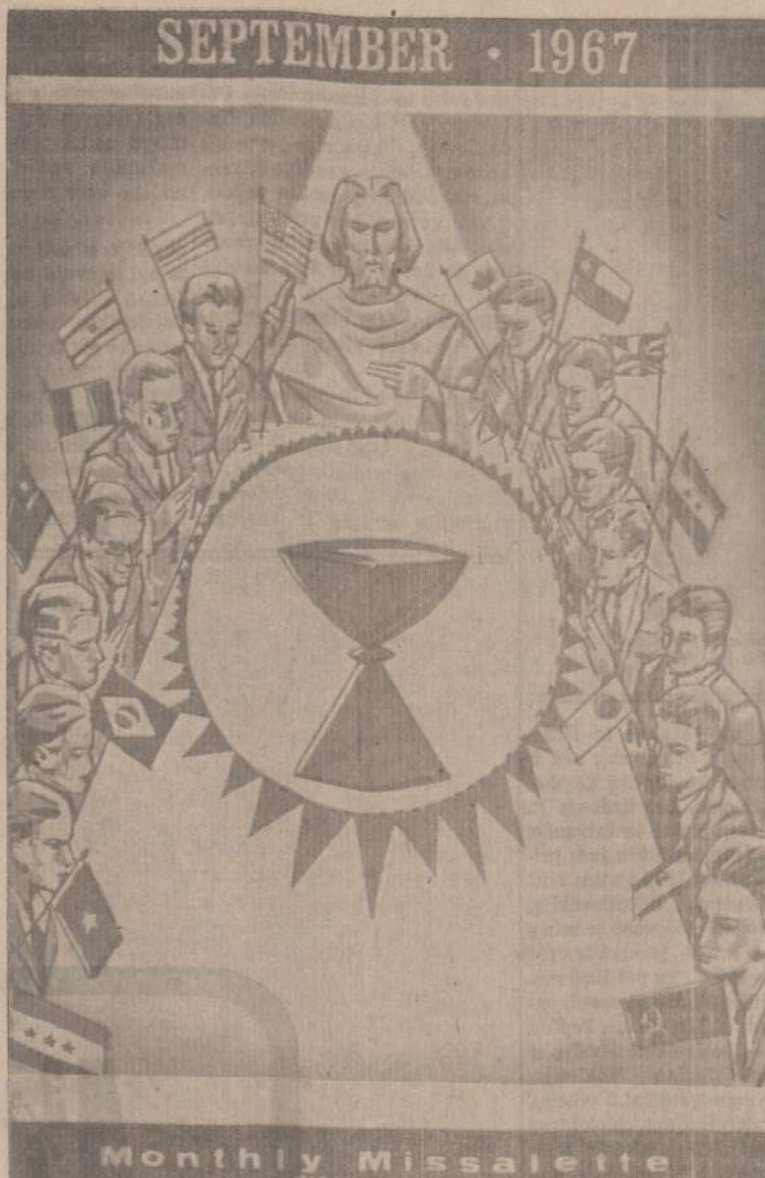
Pagalium įsimašė Federalinio investigacijos biuro agentai, kurie surado nužudytųjų lavonus bei išaiškino, kas tas žmogžudystės atliko.

Paaikėjo, jog tai buvo vietos Ku Klux klanu narių darbas. Paaikėjo taip pat, kad tam klanui priklausė ne tik šiaip sau piliečiai, bet ir policininkai bei šerifo padėjėjai.

Taip dalykams esant, visai suprantama, jog iš vietos teisingumo organų nebuvo galima tikėtis, kad bus daromi kokie žygiai kaltininkams nubausti. Bet kadangi susidarė pretekstas federalinei valdžiai įsimašyti, tai ir kaltinamiesiems byla buvo iškelta federalinio teisėjo teisme.

Ir vis dėlto buvo rimtų abejonų, kad nusikaltėliai bus nubausti, nežūrint to, kad įrodymai buvo visai aiškūs. Abejonės kilo dėl to, kad bylos išsprendimas priklausė ne vien nuo teisėjo: svarbiausį vaidmenį toje byloje turėjo suvaidinti (ir jie suvaidino!) prisiekusieji tarėjai (jury).

Ir šį kartą tie tarėjai savo pareigą atliko gana patenkinančiai: nežūrint, taip sakant, įsigyvenusios tradicijos bei didelio spaudimo, jie drįso išnešti tokį nuosprendį, kuris gali pasidaryti istorišku, — istorišku tuo atžvil-

Spausdiname Chicago Romos Katalikų bažnyčios dalinamo mišiolėlio viršeli, papuošta spalvotomis įvairių valstybių vėliavėmis. Pačioje apačioje (kairė) matom diktatoriaus Castro sukomonistinis Kubos vėliava, o dešinėje bolševikinės Sovietų Sąjungos vėliava. Castro vėliavos centre yra balta žvaigždė, o SSSR vėliavoje — kūjis ir piaučtuvas.

MISIOS GRYNAI ANGLISKAI PRADEDAMOS SPALIO 22 D.

Mišiolėliai su raudonomis vėliavomis

Amerikos nacionalinės katalikų vyskupų konferencijos prezidentas, Detroito arkivyskupas John F. Dearden pranešė, kad Rymo katalikai Jungtinėse Valstybėse pradės dalyvauti istisai anglų kalba mišiose nuo sekmadienio spalio 22 dienos, tai yra šešioms savaitėms anksčiau, negu buvo planuota.

Arkivyskupas pasakė, kad nuo tos datos anglų kalbos vertojimas visose mišiose — įskaitant kanoną arba pačią centrinę mišių dalį — bus privalomas visose viešose mišiose.

Tarpplautinio komiteto anglų kalbai liturgijoje įvesti vykd. sekretorius kun. Gerald Sigler pasakė, kad Vatikanas to komiteto projektą patvirtino dar rugsėjo pradžioje ir istisai angliskos mišios buvo oficialiai numatytos pradėti nuo gruodžio 3 dienos.

KUBOS IR SSSR VĒLIAVOS

Mišioms grynai anglų kalba laikyti ir klausyti atspausdinti ir visoms bažnyčioms išdalinti mėnesiniai mišiolėliai (Monthly Missalette). Jus gavę ir

tėmis anksčiau, negu buvo planuota.

Arkilvyskupas pasakė, kad nuo tos datos anglų kalbos vertojimas visose mišiose — įskaitant kanoną arba pačią centrinę mišių dalį — bus privalomas visose viešose mišiose.

Tarpplautinio komiteto anglų kalbai liturgijoje įvesti vykd. sekretorius kun. Gerald Sigler pasakė, kad Vatikanas to komiteto projektą patvirtino dar rugsėjo pradžioje ir istisai angliskos mišios buvo oficialiai numatytos pradėti nuo gruodžio 3 dienos.

Mišioms grynai anglų kalba laikyti ir klausyti atspausdinti ir visoms bažnyčioms išdalinti mėnesiniai mišiolėliai (Monthly Missalette). Jus gavę ir

Diržai per pečius sumažina nelaimės

Svedijos automobilių Volvo pramonininkas paskelbė davinus, kurie parodė, jog diržai per pečius važiuojant automobiliu žymiai sumažina sužeidimus ir užmušimus trafiko nelaimėse. Volvo automobiliuose diržai per pečius įvesti jau nuo 1959 metų. Amerikoje visiems automobiliams, kurie bus gaminami po ateinančių Naujų Metų, diržai per pečius bus privalomi.

Volvo ištyrė 28,780 akeidentus (auto nelaimės) ir nustatė, kad 28,295 automobilių akeidentuose važiuojant iki 60 mylių per valandą greičiu 9,345 asmenys, kurie turėjo užsidėję diržus per pečius, nė vienas nebūvo ne tik užmuštas, bet nebuvo net sužeistas. Neturėję tokių diržų buvo užmušti važiuojant visokiais greičiais, net po 12 mylių per valandą. Dėvint diržus per pečius galvų sužeidimų sumažėjo vairuotojams iki 69, pasažieriams iki 88 nuošimčių, veido sužeidimų vairuotojams sumažėjo 73%, pasažieriams 83%.

Vienas minusas yra, kad žmonės nemėgsta dėvėti diržų per pečius, bet pradžioje taip pat jie nemėgo diržų per juosmenį.

Wisconsin 63% kunigų nori laisvo "celibato"

Pastoralinio atsinaujinimo nacionalinės asociacijos Wisconsin skyrius, pravedęs 709 kunigų tarpe atsiklausimą, paskelbė rezultatus, kad 63 nuošimčiai pasisakė norį, kad kunigams būtų leista patiems laisvai apsispręsti, kas nori pasilikti prie celibato. Taip pat daugumas kunigų pareiškė pageidavimą, kad vyskupų sinodas Romoje leistų Amerikos vyskupam įvesti Jungtinėse Valstybėse laisvą pasirinkimą.

visos lietuviškųjų parapijų bažnyčios.

Tuose mišiolėliuose surašyti bendrieji per mišias giedamieji himnai ir kiekvienam sekmadieniui kitoki pačių mišių tekstai. Teko matyti dviejų mėnesių — rugsėjo ir spalio mėnesio mišiolėlius.

Kas šiuo atveju akį rėžia ir nustebina, tai paties pirmojo — rugsėjo mėnesio mišiolėlio (September, 1967. Monthly Missalette, Please Leave In Pew) viršelis yra papuoštas vaizdeliu — trikampiu, kurio viršuje yra Kristus atvaizdas, centre raudonas ratas su raudonu kieliku viduryje ir iš abiejų trikampio šonų eilė maldingai nusiteikusių vyrų figūrų, prie kurių daugumos iškeltos atskirų valstybių vėliavos.

kimą. Už laisvą celibato pasirinkimą pasakė 38 nuošimčiai klebonų, o kamendorių pasisakė 65%.

Kas kiek JAV skolingas

Linksmų straipsnių kolumnistas Art Buchenwald vienoje vietoje rimtai praneša, kokios šalyse kiek dar Amerikai skolingos pinigų?

"Na, Armenia: jie ten mums yra skolingi \$40,000,000. Belgija skolinga \$600,000,000. Prancūzija mums skolinga beveik 7 bilijonus dolerių. Didžioji Britanija skolinga 9.5 bilijonus, Sovietų Rusija \$659,000,000; o Estija, Latvija ir Lietuva bendrai apie \$80,000,000. Vienintelė šalis, kuri tęsia mums savo karo skolų išmokėjimą yra Suomija, ir žinote dėlko? Į tai patys amerikiečiai atsako: "Suomija visuomet skolas moka. Suomiams tai daug nekaštuoja, bet užtat santykiai yra fantastiški".

Kapituliavo didžiausias moterų priešas

67 metų britų politikas lordas Boothby, pagarsėjęs savo kontraversiniais pasirodymais per televiziją, sušaukė Londone spaudos konferenciją ir paskelbė, jog jis susituokia su 34 metų Vanda Sanna, gimusia Sardinijoje. Senyvo lordo santuoka sukėlė Londone sensaciją, nes lordas Boothley buvo laikomas senu kavalierium ir kiekiausiai Anglijoje antifeministu, moterų priešininku.

Dar kelios dienos prieš vestuves, jis per televizorių pareiškė, kad esąs moterų priešininkas ir santuoką pavadino "nepakenčiamu dalyku" ir "apsivylimu gyvenime", ir netrukus po tokio pareiškimo... susituokė.

JONAS AUGUSTAITIS PREZIDENTAS A. SMETONA IR JO IŠRINKTŲJŲ VEIKLA

I-ji dalis
"PASKUTINIS POSĖDIS"

3 Nupasakojo Maskvos reikalavimus, kad dėl to sukviestas posėdis ir paprasė Merkį išsami referuoti. "Merkys perskaitė jau išsifruotus tris pagrindinius skirsnius, kuriuose buvo išdėstyti sovietų reikalavimai": 1) gen. Skučų ir dir. Povilaitį (saugumo direktorių JA) atiduoti teismui nubausti, 2) paleisti esamą Ministrų Tarybą ir sudaryti naują tokią, kokia būtų priimtina sovietams, 3) priimti Lietuvon raudonosios armijos tiek ir tose vietose, kiek ir kur Maskvos bus nurodyta. Mūsų vyriausybės atsakymas turi būti duotas taip, kad Maskva jį gautų ne vėliau, kaip 9 val. tą pat dieną. Vėliau per posėdį buvo gautas pilnas išsifruotus tos telegramos tekstas, kuris esmėje nuo šio nesiskyrė.

"Iš kiekvieno jo (Merkio JA) tarto žodžio tryško susijaudinimas". "Jautėsi, kad bolševikų grėsmė jo nebuvo pergaltvota ir dėl jos savo nuomonės nesudarėta..." "Atsistūti pasirinkto tokiai kampe stovintį kreslį ir jame giliai susmuko" (Audėnas 202, 203).

Po ilgesnės tylos prašneko Smetona,

pradėdamas kalbą apie sovietų ultimatumą.

(To posėdžio aprašymus turime jau keturių asmenų, dalyvavusių tame posėdyje: A. Smetonos, K. Musteikio, J. Audėno ir to posėdžio antros pusės S. Raštikio). Tie visi aprašymai kiek skiriasi viena nuo kito ir todėl susidaryti tikrą posėdžio vaizdą yra nelengva. Jie visi dabar teisinasi, kodėl jie taip kalbėjo ir siūlė elgtis. Visi kaltina kitus dėl susidariusios tos sunkios padėties, nepasiruošimo reikiamai sulikti tokio sovietų ultimatumo reikalavimus, visai nenorėdami nei žinoti, nei prisiminti, kad jie už tą padėtį buvo patys kalti ir už tai atsakomingi. Jie — su tautos vadu Smetona — suėmusiu visą valdžią ir savo rankas — jie, jo vyriausybė, o ne kas kitas privedė prie tokių nepasiruošimų, ir prie to tragiško posėdžio.

Smetona, kaip Audėnas rašo, kalbėjo pirmas. Smetona rašo: "Prezidentui teko prašnekti ir kitus prašnekdinti. Pirmiau, ar prieš savaitę Ministrų Tarybos pareiškė nuomonę: jei rimtas pavojus grėšytų Lietuvos suverenumui, tai nieko daugiau neliktu kaip tam grasinimui pasipriešinti dargi ginklu, ir priešinantis trauktis vyriausybei drauge su kariuomene iš savo krašto, kaip pirma buvo kalbėta. Su Maskvos smurtu sakiau (Smetona) nesutikti ir jei nenuseleisti vienur: sudaryti naują Ministrų Tarybą, kuri būtų "priimtina" sovietams ir Lietuvai. Daugiau nieko." (pro memoria pusk. 6) Šitą savo nuomonę Smetona rėmė motyvais, kad sovietai su-

laužė draugiškumo paktą ir tuo kišasi į Lietuvos vidaus reikalus, o pažadėjo nesikišti.

Ar Smetonos siūlymas priimti 2-ą ultimatumo punktą (sudaryti priimtina sovietams vyriausybę) nėra sovietų kišimasis į Lietuvos vidaus reikalus? Kai Smetona neturėjo ar nesugebėjo pateikti rimtesnio argumentavimo priimti antrąjį punktą ir atnešti kitus, tai reikėjo pasvarstyti ir tuos plokščius argumentus ir tuo pačiu visai pro šalį.

Pagal jį — kaip jis toliau rašo — pasisakė teisin. min. Tamosaitis, Svietimo — Jokantais, Valst. Kontr. — Šakenis, Apsaugos — gen. Musteikis ir Susisiekimo — Masiliūnas — pritarė tik pasingam pasipriešinimui: "Vyriausybė tegul pasitraukia iš savo krašto, o ginklu nesipriešina" (Smet. ibid.). Musteikis savo promemoriijoje rašo: "Aš pasisakiau už tai, kad reikia pasipriešinti jėga. Pabrėžiau, — kad gynimasis, suprantama, būtų sunkus ir nesekmingas, bet turėtų didelės reikšmės mūsų tautos ateičiai" (Musteikis pusk. 6). Musteikis taip pat priminė, kad "prieš savaitę Karo Tarybos posėdyje buvo nutarta gresiant pavojui Lietuvos nepriklausomybei iš rusų pusės gintis, bet šį kartą per diskusijas, kur dalyvavo visą Ministrų Tarybą, atsirado ir kitokių nuomonių". (ibid.)

"Min. pirmininkas Merkys, min. Bizauskas, min. Audėnas pasisakė už tai, kad visus punktus reikalinga priimti. (Musteikis ibid.) Musteikis taip pat rašo, kad

"kiti ministrai ir karo vadovybė tyėjo" priešingai Smetonos raštam, kad Tamosaitis, Jokantais, Šakenis siūlė priešintis.

J. Audėnas rašo, kad min. pirm. pavad. K. Bizauskas taip pat "klausė, o kodėl dar iki šiol neatsistatydinęs min. pirm. Merkys, kas tokioje padėtyje būtų visai suprantama? Nemaloniai nuteikė posėdžio dalyvius toks energingas Bizausko pareiškimas dėl Merkio neatsistatydinimo, nes tai buvo visai nelaukiu ir ne vietoje" (Audėnas pusk. 206). Ir toliau Audėnas sako, kad K. Bizausko karšta ir energinga kalba, reikalaujanti, kad Merkys atsistatydintų, atrodė, lyg lengvapėdiška pažūtra. Argi sovietų ultimatumą reikia vertinti, kaip Merkio vadovaujamos vyriausybės nevykusią politiką? Sov. S-gos atžvilgiu? (ibid. pusk. 206) Atrodo, jei Merkys dar nebuvo atsistatydinęs dėl apsilėidimo, dėl nepasiruošimo sulikti sovietų ultimatumą, tai Smetona (jeigu būtų buvęs tikras vadas ir valstybininkas) turėjo jį atstatyti vien už tai, kad jis, žinodamas tikrąją padėtį, po pasikalbėjimo su Molotovu, dvi dienas šventė savo vardines, nieko nepasiruošdamas ir nesirodymdamas Kaune. Taip pat turėjo atstatyti ir už tai, kad po nutarimo gintis, jis tam visai nesiruošė. Bet, Smetona, kaip ir Merkys, savo šventę statė aukščiau už viską, todėl jis už tai nebaudė ir neatlėidė, bet laukė jo pasirodymo. Žinoma, sovietų ultimatumo įteikimo priežastis netenka vertinti išimtinai nevykusia Merkio politika, bet nepasiruošimas priešintis, yra neabejoti-

mai Merkio vyriausybės apsilėidimas ir už tai jis turėjo būti atleistas. Kas žino, kaip būtų elgęsi sovietai, jei prieš jų kariuomenę būtų buvusi traukiama ir Lietuvos kariuomenė?!

Bizauskui pasiūlius ir Audėnui pritarus, iškviestį Raštikį ir pavesti jam — anot Bizausko Maskvai priimtinaam asmeniui — sudaryti vyriausybę, Smetona sutiko, tuo pačiu patvirtindamas Merkio atleidimą. Smetona rašo, kad "Šį min. Bizausko pasiūlymą labai parėmė min. pirm. Merkys ir min. Audėnas. Kiti tyėjo, kiti buvo linke pritari" (Smetona, pusk. 6).

Savo nuomonei paremti (siūlymą priimtį ultimatumą) J. Audėnas ilgokai aiškina ir, be kitko (kaip jis pats rašo) nukrypdamas į šalį, įvertinant ano laiko politinę padėtį. O toji padėtis, sutraukus į atskirus punktus, būtų: 1) Vokietija karauja, ir karą praloš, 2) Vokietijos karas su Sovietų Rusija neįsengyngamas, 3) Vokietijos — Rusijos karo metu (ir neužilgo) Vokietija sovietus iš Lietuvos išvarys.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PRospect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti HU 8-3222

Telef.: PRospect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmadien. ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th Place
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlöck 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirtadi. nuo 1-4 ir 7-9,
antradi., penktadienį nuo 1-5, treči.
ir šeštadienį uždaryti

Ofiso — HE 4-5758.

DR. M. BUDRYS

ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadienį
nais 2-9 v., seštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6847

DR. BR. GAIZIONAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kaudien. Seštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadi., ketvirtadi. 5-8 val. vak.,
antradi., penktadi. 1-4 popiet.
Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1018 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadi. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirm., antr., ketv., penkt.,
nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v.
Šeštadi. nuo 2-4. Trečiadieniais ir
kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradi. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadi. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
Dr. Tauras atostogauja iki 8 m. spa-
lio 23 d. Jį pavaduoja Dr. Valis-
Labokas.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlöck 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatliepia, tai telef. GI 8-6195

Tel. Ofiso: 847-5800; rez. PR 4-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
VALANDOS: 1 val. p. p. iki 8 val.
(trečiadi. uždaryta), šeštadi. 10 ryto
iki 1 p. p.

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS
9760 S. KEDZIE AVE.
Val. pirmadi., antradi., ketvirtadi. ir
penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir
šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — pilna eprauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

9 SPALVOTA TV
Laimėjimai: Užpildytas pas mus
kuponą pasių mėnesį
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Naujieji kasetiniai magnetofonai

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo-
dieno iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų škos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlöck 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

LEO'S SINCLAIR SERVICE

Leonas Frankus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos
(Standartinės ir Automatinės)
ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

AUTOMOBILES—TRUCKS

Automobilai — Sunkvežimiai
**KURIAM GALUI
MOKĖTI DAUGIAU?**
PIRKdami NAUJUS AR VARTOTUS
AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE
NUO \$500 IKI \$1,000.

BALZEKAS MOTOR SALES

"U WILL LIKE US"
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT
4030 Archer VI 7-1515

PLEASE BE CAREFUL!

Only you can prevent forest fires!

ISPŪDŽIAI IŠ...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

koje pilna... Angliškos mi-
šios lietuviškoj parapijoj turė-
ti būti tik rėla, bėdos išauk-
ta privilegija. Tuo tarpu ne
tik yra atvirksčiai, bet dar
kaltė metama ne nutautusiems
airių nacionalistams, bet savo
paties broliams lietuviams:
girdi, jie yra tie, kurie dėl
kalbos skriaudžia kitus (!!!).
Skandžiai mskambėjo ir
kun. G. palyginimas lietuvių
pasiuokojimu ir praktiku su
kurtų senų parapijų su nebe-
naudingų, nuvalkiotų drabu-
jų. Parapijiečiams išsikelian-
ne jie turėtų atgal važinėti į
savo bažnyčių mylių mylias,
bet bažnyčia ar mokykla tu-
rėtų būti perduota ir perkelta
pas juos, kaip ir kito kalbėju-
sio paminėti, kai kuriose mie-
to parapijose, pasiilkę lietu-
viai kunigai. Gi visiškai para-
pijiečiams išsisklaidžius, lietu-
vių sunkiai sudėtas turtas tu-
rėtų būti panaudotas šiuo me-
tu vargstančių lietuvių skur-
dai palengvinti.

Kitiems referatams liko ma-
žai laiko, jie buvo silpnesni
ir diskusijos daug naujo nei-
nešė. Prisimenu dar, tiesa,
visai kitos nuotaikos p. Klei-
vos žodžius, kad Vatikanas
yra griežtai priešingas tauti-
nių parapijų naikinimui ir ra-
gina už jas kovoti, net jei rei-
kėtų — pasinaudoti valstybi-
niais įstatymais. Tam turin
reikalauti, kad lietuviškose
parapijose būtų demokratiš-
kais rinkimais sudaryti pla-
tūs 20 - 30 žmonių komitetai,
kas jau pas amerikiečius kai-
kur yra. Prisimenu baimės ir
abejonių graužiamą dr. Meš-
kauską: nekalbėkime kitų
kraštų lietuvių reikalais (taigi
ir Lietuvos), nerašykim į Ro-
mą laišku ir t. t.

Gana geri buvo galutiniai
nutarimai: kad L. K. Federac-
cijos valdyba įsteigtų pasau-
liečių "pastoracinį centrą",
kuriam ypač rūpėtų teisinė ir
organizacinė pagalba naikina-
mom ar nykstančiom parapi-
jom, ir kad sudarytų jaunimo
iniciatorių grupę, kuri L. ne-
priklausomybės sukakties pro-
grama suruoštų žygį į Romą — at-
kreiptų pasaulio dėmesį į reli-
gijos persekiojimą Lietuvoje
ir išprašytų viso pasaulio lie-
tuviams daugiau bažnytinį
teisių. Paskutinis nutarimas
buvo garsiojo žygio pas Sv.
Tėvą rezultatas. Viešai per-
skaitytas jaunimo prašymas
K. Federacijos paramos at-
kreipti visų dėmesį ir rado
daug pritarimo, bet nemažai
ir pasipriešinimo. Keli senes-
nieji siūlė vis dar toliau stadi-
juoti ir per daug neužsipašyti.
Bet ko prašyti, nei vienas
iš jų nežinojo; tuo tarpu dau-
giau užsipašius, dar galima
tikėtis iš to gauti: jei dar ir
ne vyskupijas, tai nors juo
tarpu daugiau ir su didesniu
teisėm vuskupų. Jaunesnieji,
ypač studentai, žygį rėmė be
išimties, įspūdingai pritarė ir
p. L. Simutis. Buvo priimta
eile ir kitų nutarimų.
Suvažiavimas baigėsi 6 val.
30 min. vakaro. Bendrai jis
buvo įdomus ir drąsus: ar jis
tikrai bus vertas įdėto darbo,
paaiškės tik iš tolimesnio jo
dalyvių elgesio ir nuspręstų
darbų atlikimo.

Vabalai išsiveisia per sterilizaciją

Pastaruoju metu kovai su
kenksmingais vabzdžiais mokslin-
inkai paruošė naują efektyvų
metodą.
Gantoje pagauti arba išauginti
vabzdžių patinai izotopais arba
Rentgeno aparatu sterilizuo-
jami tiksliais spindulių dozė-
mis, nepažeidžiant jokių kitų gy-
vybinių bei fiziologinių funkci-
jų. Paleidus vabzdžius atgal į
gamta, jie normaliai kopuliuoja
su patelėmis, tačiau patelės po
to padeda negyvybingus kiaušini-
nius.

Šitai sterilizuojant vabzdžius,
buvo gauti nuostabi rezultatai
Kiurasalo saloje, esančioje šalia
JAV.

Taip saloje viena mūsų rūšis,
Callitroga hominivorax, kasmet
padarydavo gyvulininkystei apie
15 mil. dolerių nuostolių. Tos
mušės lervos, vadinamos sraig-
tinėmis kirmėlėmis, parazituoja-
vo galvijų bei žmonių raumeny-
se. Patelės dėdavo kiaušinius į
žaidas, ir lervos, įlindusios į
gyvulio (ar žmogaus) raumenis,
suėdavo jį gyvą, jeigu nebūda-
vo imamosi priemonių ligoniui
gydyti.

Taigi Kiurasalo saloje mokslin-
inkai ėmė gaudyti musių patin-
us ir juos sterilizuoti kobalto
60 gama — spinduliais.

Laimei, tų musių saloje nebu-
vo daug, ir patelės kopuliuodavo
tikrai vieną kartą. Todėl penkis
mėnesius kas savaitę būdavo iš-
leidžiama po 400 sterilizuotų mu-
sių patinų į vieną kvadratinę
mylią. Ta musių rūšis tapo vi-
siškai išnaikinta. Taigi to, ko
nepasisekė padaryti geriausiais
insekticidais, buvo padaryta
spinduline sterilizacija — per
penkis vabzdžių kartas Kiura-
salo saloje išnyko paskutinis šios
pavoingos musių rūšies atsto-
vas. E. L.

Ledų gadyne nebetoli

Colorado nacionalinio atmos-
feros tyrinėjimų centro mokslin-
inkas Dr. James Lodge kalbė-
damas Amerikos chemikų drau-
gijos konvencijoje išreiškė prisai-
bijimą, kad ledų gadyne grįžta
ir daug greičiau, negu buvo spė-
liota.

Dr. Lodge tvirtina, kad pas-
toviei besikartojantis vis šal-
tesnės vasaros rodo, jog apie
2030 metus, tai yra po dviejų
gentkarčių, oras gali būti jau
toks, koks buvo per praėjusią
ledų gadyne, kuomet visa Didži-
jų Ežerų sritis buvo nuklota le-
dynais. Jis pradė, kad jau nuo

1950 metų žemės temperatūra
kasmet atvėsta po pusę laipsnio,
ir to atvėsimas kaltininku jis įta-
ria esant oro poliacijai (tersimaj),
kuri kaarkat darosi tirštesnė ir
nebepraleidžia šildančių saulės
spindulių.

Ligi ledų gadyne belieka 5000 metų

Berlyne įvykusioje tarptauti-
nėje mokslininkų konferencijoje,
dalyvaujant 800 įvairių kraštų
mokslinių organizacijų atsto-
vams, Hannoverio žemės tyri-
nėjimo instituto profesorius H.
J. Martini pranešė, kad mokslin-
inkų pranašavimais nauja le-
dų gadyne prasidės maždaug po
5000 metų, bet oras pradės blo-
gėti žymiai anksčiau. Naujoji
ledų gadyne apsirėikš įvairiais
klimato pakitimais, tik profeso-
rius nepasakė kuomet tie pa-
kitimai pasidarys pastebimi.

Aleksandras Sakołoski

Gyv. 3564 So. Halsted St.
Mirė 1967 m. spalio 22 d., 3:00
val. rytą. Gimęs Lietuvoje,
Vilniaus apskrityje.
Amerikoje išgyveno 57 metus.
Paliko nulūde: gimines, drau-
dai ir pažįstami.
Laidotuviems rūpinasi Bronė
ir Antanas Banionai.
Priklausė prie AL Dariaus -
Girėno Posto 271.
Kūnas pašarvotas Antano M.
Phillips koplyčioje, 3307 So.
Lituanica Avenue.
Trečiadienį, spalio 25 dieną
6:30 val. rytą bus lydimas iš ko-
plyčios į Sv. Jurgio parapijos
bažnyčia, o po gedulingų pa-
maldų bus laidojamas Sv. Kazi-
miero kapinėse.
Visi a. a. Aleksandro Sako-
loski gimines, draugai ir pažį-
stami nuosirdžiai kviečiami da-
lyvauti laidotuviuose ir suteikti
jam paskutinį patarnavimą ir
atsisveikinimą.
Nulūde lieka:
Giminės, draugai ir
pažįstami.
Laidotuvių Direktorius Anta-
nas M. Phillips, Tel. YA 7-3401.

A. A.

EUGENIJA BERTULIENĖ - Paškevičiūtė

būdamą atostogų ekskursijoje, šių metų spalio 22 d. staiga
mirė Argentinoje.
Dėdama pastangų, kad kūnas būtų pargabentas į Ci-
kago.
Lieka nulūde: vyras muzikas Juozas Bertulis, duktė
Gražina-Irena su vyru Dr. J. Bray ir jų šeima, sūnus archi-
tektas Arvydas-Aleksandras su žmona Gisela, daug gim-
inių Amerikoje, Lietuvoje ir Rusijoje, taip pat daug drau-
gų bei pažįstamų.

A. A.

KAZIMIERAS PLUNGE

Gyv. 1148 Labette St., Benton Harbor, Mich.
Mirė 1967 m. spalio 22 d., sulaukęs 72 metų amžiaus. Gimęs
Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 50 metų.
Paliko nulūde: žmona Theodora, sūnus Algerd, jo žmona Phyllis,
svogeris Edward Sova, jo žmona ir šeima, svogerkos: Clara Sova, Ju-
lija Stanley, jos vyras ir šeima ir Sophie Godfrey, kiti gimines, drau-
gai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Dey koplyčioje, 2506 Niles Ave., Benton Har-
bor, Mich.
Trečiadienį, spalio 25 dieną 1:00 val. po pietų bus laidojamas
Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Visi a. a. Kazimiero Plungė gimines, draugai ir pažįstami nuo-
sirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.
Nulūde lieka:
Žmona, sūnus, mairi, svogeris, svogerkos ir gimines.
Laidotuvių Direktorius Dey, Tel. 619 — 983-1514.

A. A.

ANNA DEMIKIS

Gyv. 5141 Archer Avenue
Mirė 1967 m. spalio mėn. 22 d. 9:00 val. ryto, sulaukusi senatvės.
Gimusi Lietuvoje, Sivalių apskrityje.
Amerikoje išgyveno 60 metų.
Paliko nulūde: sūnus Edward, marli Dorothy, duktė Agatha
Hall, keturi anūkai: Nancy, Michael ir James Demikis ir Dennis
Hallik; brolis William Katkevich ir sesers sūnus Joseph Stalioraitis
su šeima; daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.
Priklausė Moterų Apšvietos Draugijai.
Kūnas bus pašarvotas 6 val. vakare šiandien Lackawicz koplyčio-
je, 2424 W. 9th St. koplyčioje.
Trečiadienį, spalio 25 dieną 10:00 val. rytą bus lydimas iš kopy-
čios į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Anna Demikis gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jai paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.
Nulūde lieka:
Sūnus, mairi, anūkai, brolis ir kiti gimines.
Laidotuvių Direktorius Steponas C. Lackawicz, Tel. RE 7-1213.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefona: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausio gėlės ir vainikai, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

LOVEIKIS

Telegrama /
Visas Pasaulio
Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams
ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th AVE., CICERO
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius
SENTAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228
BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

Paieškojimas

Lietuvos Generalinis Konsulas Chicagoje paieško šių asmenų:

Budriai — Bronislavas ir Elena iš Naitekūnų kaimo.

Cibulskas Jonas, Kazio sūnis, gimęs Kaune 1925 m., baigęs medicinos Čikagos Universitete 1966 m.

Gaspars Emilis, Henriko ir Emilijos sūnus.

Gofaris Vladas, Alekso sūnus, gimęs 1922 m. Šiaulių apskrityje ir valdėjuje, Rekyvos kaime.

Juska Tadeušas, Kazimiero ir Marekė, iš Kleboniškių. K. d. t. s. J. d. t. s. Vinco, gimusi 1878-80 m. Monkaičių kaime, Skaudvilės valsčiuje, Tauragės apskr.

Nartavičius Romas, gimęs 1910 Švenčionyse.

Narvilas Aleksandras iš Kretingos.

Paragis Vladas, Antano sūnus, iš Utenos apskr., Kukliškių valsčiaus, Buitūnų kaimo. Reičiūnas, Kunigas Daktaras Vincas, Izidoriaus sūnus.

Trinkūnas Antanas, Antano sūnus, iš Utenos apskr., Kukliškių valsč., Buitūnų kaimo. Zubavičienė Ona, gyvenusi 202 So. Rockwell St., Chicagoje.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti.

Lietuvos Generalinis Konsulatas
6147 South Artesian Ave.
Chicago, Ill. 60629
Telefonas REpublic 7-8334.

Kuo rizikuoja rūkanti moteris

Neščia moteris, kuri per dieną surūko daugiau kaip 5 cigaretes, rizikuoja štai kuo: 1) jos naujagimis kūdikis svers mažiau negu normaliai; 2) didina pavojų per anksti pagimdyti, ypač jei neštamo periode iš gimdymo kanalų rodesi kraujavimas; 3) didina pavojų per anksti pagimdyti; 4) rizikuoja pagimdyti negyva kūdikį arba tokį, kurs mirs tuoj po gimimo. Tokių išvadų priėjo dr. C. Scott Russell stebėdamas 2,257 neščias moteris laikotarpyje nuo 1959 iki 1967 metų.

Nerūkanti moteris naujagimio vidutiniškas svoris yra 230 gramų didesnis negu rūkanti moteris.

ATSILEIDĘ DIRBTINIAI DANTYS NETURĘTI VARGINTI

Daugelis dirbtinių dantų nešiotojų labai blogai pasijaučia, kai jų plėštelės iškrinta, nuslysta arba sujuda kaip tik pačią blogiausiu momentu. Nebijokite, kad panašius dalykus neatitiktų jums. Tik pabarstykite truputį FASTEETH, ne rūgščių milteilių, ant savo plėštelių. Jie prilips dantis dang stipriau, todėl ir saugiau daug malonesnė. Sustabdo plėštelių kvapą. Geriau tinkančios plėštelės yra būtinos sveikatai. Nuolat lankykite savo dantų gydytoją. Išgykite FASTEETH bet kurioje vaistinėje.

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių
gyvybės, sveikatos
ir biznio.
Patogios išimokė-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. CA 5-1864
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujan-
mu prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITES į mūsų vienintelę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę
SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Čikagos į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

Sekretorius Udall apie Michigano ežerą

Vidaus reikalų sekretorius Stewart Udall spaudos konferencijoje pasakė esąs "labai patenkintas", kad Čikagos srities gyventojai ėmėsi tiek energingai reikalauti liautis teršus ežerą. Jo departamentas susilaikys nuo veikimo prašant gubernatoriams, kurie norį patys gauti progą sustabdyti Michigano ežero poliuaciją. Esą, jei gubernatoriai per tam tikrą laiką neparodys jokių žygių, tuomet "teks mums patiesas kas nors daryti". Jis nepasakė, kaip ilgas bus "tam tikras laikas" ir ką tuomet jis mano daryti.

Nuo Chicgos oro pelės apserga vėžiu

Bostono tyrinėjimų institutė nustatė, kad iš Chicgos oro išfiltruota smala sukėlė pelėsė vėžį, pranešė Harvardo universiteto medicinos mokyklos patologijos Dr. Samuel Epstein. Chicgos ore esama daug daugiau smalos dulkių negu tokiam Los Angeles, kadangi Chicagoje krosnys tebekurenamos anglimis, o Los Angeles kurena dujomis (gazu). Chicgos — Cook apskrityje, kur per metus sukurenamą apie 1,500,000 tonų anglies, mirimų nuo vėžio esama 22 nuosimciais daugiau negu Los Angeles apskrityje.

Migracija šiaurėn pradėsianti mažėti

Kelių mokslininkų ir ekonomistų pravesta studija rodo, kad prasidėjusi ekonominė ekspansija JAV pietinėse valstybėse pradeda padidinti uždarius ir duoti daugiau darbų ir to rezultate bent 10 metų bėgyje migracija į šiaurės valstijas žymiai sumažės, net gali prasidėti atgal migracija. Prasidėjusi nuo 1940 metų negrų migracija į šiaurę sumažino jų skaičių pietuose iš 70 iki 52 nuosimčių. Tos pietinės valstijos yra Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Kentucky, Louisiana, Mississippi, North Carolina, Oklahoma, South Carolina, Tennessee, Texas ir Virginia. Vienas tų mokslininkų, prof. Vivian Henderson, pareiškė įsitikinimą, kad "pietinės valstijos turi daugiau galimybių pasidaryti tikra dauginasi demokratija negu šiaurinės".

Plaučių vėžys plinta

Amerikos Vėžio draugija praneša, kad plaučių vėžio liga, dėl didėjančio cigarečių rūkymo, smarkiai didėja. Draugija šaukiasi talkos pradėti energingą kampaniją prieš cigarečių reklamavimą ir už paauglių nu rūkymo atkalbėjimą. Per paskutinį dešimtmetį mirimai nuo vėžio vyrų tarpe padaugėję 55%, moterų tarpe 46%. Draugija perspėja, kad ateinančiais 1968 metais bus rasta 600,000 naujų vėžio susirgimų ir 100,000 amerikiečių mirs ta liga, nors būtų buvę galima išgelbėti, jei laiku būtų pradėta gydyti. Tos ligos būsių paliestas kiekvienas ketvirtas amerikietis. Dėka pagerėjusioms priemonėms, šiandien 1,400,000 amerikiečių gyvena ir skaitomi pagydyti nuo vėžio, o 700,000 amerikiečiams ta liga buvo sustabdyta. Pagydytu skai-

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių
FITTER — SEWER
RETAIL EXPERIENCE ONLY
Excellent Working Conditions
Generous Discount.
Also Part Time
Fitter — Sewer
Apply
BRAMSON'S, INC.
700 N. Michigan Ave.

MATURE WOMAN
COMPTOMETER OPERATOR AND OTHER CLERICAL DUTIES
(Accounts payable)
Salary open. 5 day week
Call 527-2424
CREDIT DEPT.
VARIED CLERICAL DUTIES.
With good figure aptitude.
5 day week.
Salary open.
Call 527-2424

SEWING MACHINE OPERATORS - OPERATORS
EXPERIENCED ON PLASTIC OR SINGLE NEEDLE, DOUBLE NEEDLE, MERROW STEADY WORK, TOP PAY. YOU WILL LIKE IT HERE
F. H. JAFFE MFG. CO.
1001 W. Van Buren St.
5th Floor
Tel. PR 8-9391

REIKALINGA LIETUVISKAI KALBANTI VIDUTINIO AMŽIAUS PARDAVEJA pilną ar dalį laiko. Pageidaujama turinti patyrimo prieš skanumynų (delikatėsu).
Tel. PR 8-9391

PRIZIŪRETI VAIKĄ IR LENGVAI NAMU RUOSAL Kambarys, išlaikymas ir alga. Pageidaujama subrendusi ir mokanti anglų kalbą moteris.
SOUTH SHORE.
Tel. 684-6957

—Sėkmadienį "Metropoito" restorane įvyko Varpininkų Filisterių Draugijos susirinkimas pietūs. Pranesimuose ir diskusijose, nors ir buvo nuomonių skirtumo dėl neesiminių dalykų, jautėsi vieningumas dėl varpininkų ideologijos principų ir tvirtas atsidėjimas savo didesniems siekimams. Susirinkimas nutarė ir 1968 metais surengti varpininkų suvažiavimą, rūpintis sudaryti dar įdomesnę programą ir pritraukti dar daugiau "Varpo" siekimams artimų žmonių. Susirinkimas pavedė Valdysbai siekti tokių žmonių apjungimo į vieną bendrą varpininkų sąjūdį. Susirinkimas per rinko sekanciją kadencijai tai pačią Draugijos Vadovybę: pirmininką A. Kučį ir valdybos nariais prof. M Mackevičių, Elena Rūkiene ir Titą Briškaitį. Susirinkimui pirmininkavo V. Bildeušas ir sekretoriavo Elena Rūkiene.

—Inž. Juozas Kregždys, veikklus akademinio skautų sąjūdžio narys, tvarko meninės programos, kuri bus atlikta Kultūros kongreso metu, finansinę atskaitomybę.

—Aktorius Leonas Barauskas, kuris žinomas Chicago ir Kanados lietuvių visuomenė kaip gabus interpretatorius teatrinuose pastatymuose ir tikrai kūribingas artistas, operoje "Maras" atliks labai įdomų Pasakotojo vaidmenį.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia
JUNIOR INDUSTRIAL ENGINEERS
Start between \$6,900. — \$7,200 per year.
U. S. Railway Equipment company as leading freight car manufacturer is continuing to expand and has excellent career opportunities for 2 Junior Industrial engineers. Time study and N.T.M. experience is required. College preferred but not necessary. Excellent fringe benefits program.
Please call Monday through Friday 9:00 A. M. to 4 P. M. or send resume in complete confidence to Mr. T. B. EWERS
568-4050 388-4552
U. S. RAILWAY EQUIPMENT
13500 So. Mozart St. Blue Island, Ill.
(An equal opportunity employer)

OLD WORLD CRAFTSMEN
SANDEL MANUFACTURING CO.
A leader among manufacturers of fine lamps now has several opportunities for men having woodworking experience. If you are the type of person, who takes pride in making a fine product, you are our man. Excellent pay and working conditions. Age is not a factor.
Apply in person to Mr. DROWER
SANDEL MANUFACTURING CO.
3618 So. Loomis Place
An equal opportunity employer

2 AUTO MECHANICS AND LUBRICATION MAN
G. M. experience preferred. Exceptional opportunity for right man. Fringe benefits. Good starting salary.
Contact Mr. LEE.
EXECUTIVE AUTO LEASING
8130 N. Lincoln, Skokie. Tel. 583-6000

MECHANIC
Man with mechanical ability. Need responsible man to take charge of Shipping and Inventory Dept., also to learn maintenance of medical equipment. Local Sales Office of world's largest manufacturer of Medical Respirators.
Afternoon to start, future full time.
Call Skokie Office 267-5650

GENERAL HELP — SPECIALLY PACKERS AND WRAPPERS \$1.60 PER HOUR Paid twice weekly. Apply ready to work at 6:30 A. M. WORKMAN FOR WORKMEN, INC. 40 So. CLINTON (Temporary service)

MACHINISTS
• Bullard Operators
• Lathe Hands
• Mill Hands
Fine opportunity with growing company. 45 Hour week. Good pay. 8 paid holidays. Profit sharing. Major Medical. Plus many other benefits.
SOMMER & MACA
5501 W. Ogden, Cicero
An equal opportunity employer.

WANTED TRUCK PARTS MAN, 2nd shift, 4:30 P.M. to 1:00 A.M. Union scale. Experience desired. WHITE TRUCKS 3901 S. Ashland 376-8500 Mr. T. FEARON

DOCK FOREMEN
1st and second shift. FRINGE BENEFITS PAID HOLIDAYS Apply in person 9 A. M. LIFSCHULTZ FAST FREIGHT 1301 So. Dearborn See Mr. SULLI

MISCELLANEOUS FOR SALE Įvairūs Pardavimai
NEBRANGIAI PARDUODU visas batus siūti mašinas, įrankius, odos ir kitokias atsargas
CHARLES KARPIS 1928 So. CAMPBELL

• Chicago's Lietuvių Golfo Klubas kviečia atsilankyti į bandžio narys, tvarko meninės programos, kuri bus atlikta Kultūros kongreso metu, finansinę atskaitomybę.
— Aktorius Leonas Barauskas, kuris žinomas Chicago ir Kanados lietuvių visuomenė kaip gabus interpretatorius teatrinuose pastatymuose ir tikrai kūribingas artistas, operoje "Maras" atliks labai įdomų Pasakotojo vaidmenį.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia
JUNIOR INDUSTRIAL ENGINEERS
Start between \$6,900. — \$7,200 per year.
U. S. Railway Equipment company as leading freight car manufacturer is continuing to expand and has excellent career opportunities for 2 Junior Industrial engineers. Time study and N.T.M. experience is required. College preferred but not necessary. Excellent fringe benefits program.
Please call Monday through Friday 9:00 A. M. to 4 P. M. or send resume in complete confidence to Mr. T. B. EWERS
568-4050 388-4552
U. S. RAILWAY EQUIPMENT
13500 So. Mozart St. Blue Island, Ill.
(An equal opportunity employer)

OLD WORLD CRAFTSMEN
SANDEL MANUFACTURING CO.
A leader among manufacturers of fine lamps now has several opportunities for men having woodworking experience. If you are the type of person, who takes pride in making a fine product, you are our man. Excellent pay and working conditions. Age is not a factor.
Apply in person to Mr. DROWER
SANDEL MANUFACTURING CO.
3618 So. Loomis Place
An equal opportunity employer

2 AUTO MECHANICS AND LUBRICATION MAN
G. M. experience preferred. Exceptional opportunity for right man. Fringe benefits. Good starting salary.
Contact Mr. LEE.
EXECUTIVE AUTO LEASING
8130 N. Lincoln, Skokie. Tel. 583-6000

MECHANIC
Man with mechanical ability. Need responsible man to take charge of Shipping and Inventory Dept., also to learn maintenance of medical equipment. Local Sales Office of world's largest manufacturer of Medical Respirators.
Afternoon to start, future full time.
Call Skokie Office 267-5650

GENERAL HELP — SPECIALLY PACKERS AND WRAPPERS \$1.60 PER HOUR Paid twice weekly. Apply ready to work at 6:30 A. M. WORKMAN FOR WORKMEN, INC. 40 So. CLINTON (Temporary service)

MACHINISTS
• Bullard Operators
• Lathe Hands
• Mill Hands
Fine opportunity with growing company. 45 Hour week. Good pay. 8 paid holidays. Profit sharing. Major Medical. Plus many other benefits.
SOMMER & MACA
5501 W. Ogden, Cicero
An equal opportunity employer.

WANTED TRUCK PARTS MAN, 2nd shift, 4:30 P.M. to 1:00 A.M. Union scale. Experience desired. WHITE TRUCKS 3901 S. Ashland 376-8500 Mr. T. FEARON

DOCK FOREMEN
1st and second shift. FRINGE BENEFITS PAID HOLIDAYS Apply in person 9 A. M. LIFSCHULTZ FAST FREIGHT 1301 So. Dearborn See Mr. SULLI

MISCELLANEOUS FOR SALE Įvairūs Pardavimai
NEBRANGIAI PARDUODU visas batus siūti mašinas, įrankius, odos ir kitokias atsargas
CHARLES KARPIS 1928 So. CAMPBELL

• Chicago's Lietuvių Golfo Klubas kviečia atsilankyti į bandžio narys, tvarko meninės programos, kuri bus atlikta Kultūros kongreso metu, finansinę atskaitomybę.
— Aktorius Leonas Barauskas, kuris žinomas Chicago ir Kanados lietuvių visuomenė kaip gabus interpretatorius teatrinuose pastatymuose ir tikrai kūribingas artistas, operoje "Maras" atliks labai įdomų Pasakotojo vaidmenį.

REAL ESTATE

RÉAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
BELL — REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

O VIS PIRMYN
2 PO 4. MEDINIS. 2 auto garas. Brighton Parke. Svarus, nebrangus. Įpėdiniai nori greitai parduoti.
7 ERDVŲ KAMBARIŲ. Mūrinis. Naujai dekoruotas. Gražioje, ramioje aplinkėje, prie 67-tos ir Homan.
SIMAITIS REALTY
2737 WEST 43rd STREET CL 4-2390

UŽDIRK PINIGUS SU SAVO PINIGAIS
25 vienetų, apstatytas, mūro apartamentas. 1 blokas iki Michigano ežero. Lawrence ir Lake Shore Dr. apylinkėje. \$19,300 metinių pajamų. Pilna kaina \$57,900. BI 2-2162 — LA 1-7038

OWNER SACRIFICE
NICE BRICK BUILDING
Beauty Shop, 8 Rooms, 2 Baths, completely Airconditioned throughout. Laundry room, 2 car garage. (Multiple Dwelling). Good business area. Bus to Door, excellent schools.
98th & KEDZIE — EVERGREEN PARK, ILL.
Call Owner 499-1922

S-T-R-E-T-C-H
YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapolski 3208½ W. 95th St. GR 6-4339 GA 4-8654

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj) Piguš automobilių draudimai.

VACYS CONSTRUCTION CO.
REZIDENCINIAI, KOMERCINIAI, MEDICINIS IR KITOKI PASTATAI
2457 West 69th Street Tel. HE 4-7482

SIUNČIAM SIUNTINIAI
į Lietuvą ir kitus kraštus.
DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS GIFT PARCEL SERVICE
3320 So. HALSTED ST. LA 3-2021
L. KAVALIUSKIENE

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS ĮVALOME ir pataisome. Nudžukome namus iš lauko ir atliekame "touchpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Įkainavimas veitui, kreipkitės bet kada.
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS